

== Velja po pošti: ==

Za celo leto naprej . K 26—
za pol leta 13—
za četrt 8-50
za en mesec 3-20
za Nemčijo celoletno . 20—
za ostale inozemstvo . 35—

== V upravnistvu: ==

Za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-80
za en mesec 1-90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENE C

== inserati: ==

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več kot trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljanju primeren popust.

== Izhaja: ==

vsak dan, izvenredno pogosto in
v praznikih, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. III.
Sprejema naročila, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

VABILO k redni glavni skupščini S. K. S. Z.

ki se vrši v Ljubljani v četrtek dne 21.
julija 1910. ob pol 10 dopol. v dvo-
rani Rokodelskega doma, Komenskega
ulica št. 12.

Dnevni red:

1. Poročila posameznih zvez.
2. Referati o društvenih domovih.
3. Referat o učnih pripomočkih v naših
društvih.
4. Referat o reviziji društev.
5. Referat o mladeniški organizaciji.
6. Referat o ženski organizaciji.
7. Referat o obrambnem delu naših
društev.
8. Slučajnosti.

Vsako izobraževalno društvo širne
Slovenije naj ta dan odpošlje vsaj ene-
ga zastopnika v Ljubljano na to važno
zbiranje.

Posebej pa se še opozarjajo deka-
nijski odbori, da bodo na glavni
skupščini polnoštevilno zastopani, ker
se bo ta dan sestavil centralni ko-
mité vseh dekanijskih odborov.

Odbor S. K. S. Z.

Ban Tomašić odstopil.

Kar ni nihče pričakoval se je zgo-
dilo: med banom Tomašićem in srbsko-
hrvaško koalicijo je nastal spor, ki je
končal s tem, da je ban Tomašić včeraj
podal svojo ostavko. Stvar je bila
ta-le:

Kakor znano je srbsko-hrvaška ko-
alicija do zadnjega odlašala s precizi-
ranjem svojega stališča nasproti ogrski
vladi in ni niti s prstom ganila za hrv.
pravice. Enkrat se je reklo, da čaka na
prestolni govor, drugi na adresno de-
bato in končno je koalicija rekla, da
hoče najprej vedeti, kaj namerava Khu-
en z ozirom na Hrvaško in hoče imeti
od njega konkretnih izjav, na podlagi
katerih bo potem ona zavzela in odloč-
no začrtala svoje stališče. Naravno je,
da so se ti dogovori med hrv. vladno

stranko in ogrsko vlado mogli vršiti le
s posredovanjem bana Tomašića, pred-
stavnikom gornje na Hrvaškem. Čakali
so ga tedaj, da je prišel iz Karlovih va-
ri, kjer je bil na počitnicah. Dasi pa je
koalicija vedno tajila, da bi bila na svo-
jih številnih konferencah sestavila kak
memorandum, je to vendar storila in
kakor hitro je bil ban v Budimpešti,
mu je koalicija vročila dve tiskani spo-
menici: v prvi so bile označene hrvaške
zahteve nasproti Ogrski, nanašajoče se
na razne krivice in kršitve nagodbe iz-
za let od 1868. dalje do današnjega dne.
Druga spomenica pa zahteva, da se od-
stranijo vsi višji uradniki, ki jih je
imenoval ali ki so se eksponirali pod
banom Rauchom. Na prvem mestu se
imenuje seveda (velesrbski proces!) ju-
stičnega šefa Aranitzkega, velikega žu-
pana Junkovica, podžupana Križ in
Malvića, državnega pravdnika Akkur-
tija in več deželnih šolskih nadzorni-
kov. Ban Tomašić vsega tega ni prič-
koval, vsaj tako zvane njegova obve-
stila nasproti časnikiarjem. Sicer da je
bila zlasti odstranitev Aranitzkega že
ena izmed onih točk, ki jih je ban To-
mašić sprejel ob sklepanju pakta s ko-
alicijo, a je kasneje prišel do prepra-
nje, da je ne more spolniti, ker je Ara-
nitzki izvrstna moč in vesten uradnik.
Koalicija pa je Tomašiću vseeno garala
naprej, dokler se je dalo ali bolje reče-
no: dokler so hoteli Srbi. Poročila nam-
reč pravijo in je tudi na prvi pogled
umljivo: da so Srbi tisti, ki so sedaj
stavili ultimatum radi Aranitzkega.
Zakaj so Srbi doslej čakali in ali je bil
Tomašić ob sprejetju spomenice res ta-
ko presenečen in ogorčen kakor se dela
v javnosti, tega sedaj ne moremo pre-
soditi. Toliko pa je gotovo, da je ravno
vsled uradniškega vprašanja Tomašić
podal ostavko.

15. t. m. dopoldne se je v Budim-
pešti pričelo napovedano odločitveno po-
svetovanje hrvaške delegacije; navzo-
čih je bilo 27 poslancev, ban Tomašić
ter sekčna načelnika Amruš in Chav-
rak. Predsednik dr. pl. Nikolić je ot-
voril posvetovanje in podelil besedo banu,
ki je vzel v roko obe tiskani spomenici
in na njih podlagi obrazložil svoje oz.
Khuenovo stališče. Govoril je skoro dve
uri. Z ozirom na zahteve prve spome-
nice je izjavil, da smatra, da so še da-
nes za obe stranki v veljavi punktacije
iz leta 1907., in sicer: 1. Povzdiga obrti
in industrije na Hrvaškem; 2. določitev
kontingenta špirta za Hrvaško; 3. ta-
rifne ugodnosti; 4. lička železnica; 5.

nastavljanje Hrvatov v skupnih ura-
dih; dalje preosnove v gozdarstvu, na
državnih železnicah, financih, domo-
branstvu, veterinarstvu in jezikovne
zadeve na železnicah. Na podlagi teh
punktacij se mora zasnovati medseboj-
no razmerje oziroma sporazum Hrvaš-
ke in Ogrske. Ker pa je med tem izšla
znana železniška pragmatika kot sa-
molastno enostransko delo Ogrske, je
pač v prvi vrsti potrebno, da se najpr-
vo ta hrvaška pritožba sporazumno re-
ši in odpravi. Toda že ob svojem nasto-
pu je izjavil, da naj Hrvaška stopi s
svojimi zahtevami na plan še-le tedaj,
ko bo zbornica rešila nujne državne po-
trebščine in na tem stališču stoji še se-
daj. Koalicija bi morala sedanjí ogrski
vladi, ki je ponovno izjavila, da ji je
rešitev spornih točk s Hrvaško resna
skrb, toliko zupati, da bi dovolila ozir.
dopustila državne potrebščine.

Po kratkem odmoru je ban govoril
z ozirom na drugo spomenico ter rekel,
da smatra za vir vsemu zlu upravo.
Obljubi večjo samostojnost občinam,
ureditev vprašanja o neodstavljenosti
in neodvisnosti sodnikov ter organiza-
cijo upravnega sodišča. Kar se tiče za-
hteve za »protiklerikalno« izvajanje šol-
skih postav tej zahtevi ne more ugoditi,
a skušal bo šolstvo pospeševati v li-
beralnem duhu. Na zahtevo odstav-
ljanja in zlostavljanja onih uradnih či-
niteljev, ki so sodelovali pri veleizdaj-
niškem procesu, pa odgovori le to, kar
je nasproti koaliciji že ponovno pov-
darjal, da noče voditi politike osvete in
noče preganjati uradnikov, ki so vršili
le svojo dolžnost. Ako koalicija te nje-
gove izjave ne vzame na znanje, bo po-
dal svojo ostavko.

Srb Pribičević je nato odgovoril,
da je odstava Aranitzkega kardinalna
zahteva pakta s koalicijo, a Tomašić
odgovori na to, da te zahteve izpolniti
ne more in da zato gre.

S tem je Tomašić končal svoje po-
sle s koalicijo in odločno izjavil, da
sploh ne stopi z njo več v dotiko, dokler
se v njegovem smislu ne reši uradniško
vprašanje. On da hoče že enkrat priti
na čisto s koalicijo in ne mara nobe-
nega slepomišljenja več.

Razumljivo je, da je bil ta spor bana
s koalicijo glaven dogodek dneva in da
se vse ogrsko in hrvaško časopisje naj-
obširnejše peča z njim. Zanimivo je, da
je hrvaška delegacija še v soboto izda-
la komunike, v katerem zanikava, da
bi bil spor z banom tako resen, kakor

bili spomenici predloženi banu kot
sklep koalicije; spomenici sta le infor-
mativno delo dveh članov koalicije, a
sklepalo se nikoli ni o njih in koalicija
sploh še ni storila prav nobenega skle-
pa glede svojega stališča nasproti vla-
di, ker je čakala na izjave bana Toma-
šića.

No, Tomašić je ostal neizprosen
tudi na te mige ter je podal svojo
ostavko, ki jo Khuen predloži vladarju
v Ischlu. Najnovejša poročila trdijo, da
vladar ostavke ne bo sprejel, marveč
bo pooblastil Tomašića, da **razpusti**
sabor. Ob novih volitvah si bo potem
»naredil« večino po Khuenovem vzorcu
na Ogrskem, in sicer se bo pri tem oprl
na stari srbski klub (mažaroni) in na
srbske radikale proti srbskim samo-
stalcem, ki so danes v večini in v
koaliciji.

Bilo kakor bilo: toliko je gotovo,
da današnje srbsko-hrvaške koalicije
ni čisto nič škoda, če izgine s površja.
Brez ozira na vse drugo je ona imela
popolnoma vezane roke nasproti vladi
od vsega početka ravno radi svojega
razmerja v veleizdajniškem pro-
cesu. Na dan bi morale stopiti nasproti
vladi čisto neodvisne stranke, in do-
kler se to ne zgodi, bo Hrvaška dalje
ječala pod ogrskim kopitom.

Svetovni marijanski kongres.

(Izvirna poročila »Slovenca«.)

Solnograd, 17. julija.

»Marija k tebi, uboge reve!« mi ne-
hote šumi po ušesih, ko pridem v Sol-
nograd, da se udeležim V. mednarod-
nega svetovnega Marijanskega kongre-
sa. Solnograd, krasno planinsko mesto
sredi med gorami. Pot iz Ljubljane po
naši planinski Gorenjski, po nič manj
planinskem Korotanu in skozi planin-
sko Solnograško v lepih, modernih, ko-
modnih vozovih brzovlaka po novi pro-
gi te navdušja za to, kar je lepo. Misli
se ti povzdigujejo k Tistemu, ki je
ustvaril to lepo zemljo, ki prebivamo
na njej. In v vsej ponižnosti se klanjaš
svojemu Stvarniku. Praznične misli že
med potjo. Kaj si, svetovni mogotec,
proti krasni, božji naravi. Kloni duha,
ki misliš v svojem svetnem napuhu, da
si nekaj več. »Marija k Tebi uboge re-
ve!« V krasni božji naravi res čutiš, da
si reva ničla nasproti tistemu, ki je
ustvaril lepo zemeljsko kroglo in njen
obok.

pri tem pomagala, ker ji je množila
moč življenja.

Toda Nehušta ni imela mnogo časa
na razpolago, kajti otrok je bil lačen.
Ker svoje gospodinje ni mogla pokopa-
ti in je tudi ni hotela vreči v morje,
morskim volkovom, ji je namenila po-
greb po sseh svojega libijskega rodu.

Nehušta vzdigne mrtvo truplo in
ga nese na krov, kjer ga položi poleg
zlomljene jambore, zatisne ji oči in
sklene ji roki. Nato vzame z vrata one
znake, one svetinje, o katerih je govo-
rila Rahela, zaveže nekoliko živeča in
obleke v culjo in se poda s svetilko v
kapitanovo kabino. Tam je bila odprta
njegova blagajna, v kateri je bilo ne-
koliko zlata in draguljev, ki jih v nagli-
ci ni mogel spraviti. Vse to je vzela se-
boj. Potem je zažgala kabino in odhi-
tela na krov, kjer se enkrat poklekne
ob truplu mrtve Rahele, pomoli, jo po-
ljubi, vzame otroka, ga varno zavije in
spleza po lestvici, napravljeni iz vrvi
ob ladji navzdol v morje. Voda ji je
segala komaj do pasu in kmalu je bila
na obrežju, odkoder je plezala po pešče-
nih gričih. Ko dospel do vrha, se ozre
nazaj, in glej, tam, kjer je bila prej la-
dija, se je vzdigoval sedaj visok plamen
proti nebu!

»Počivaj v miru!« vzklikne, »z Bo-
gom!«

Bridko se je zjokala in potem odšla
dalje v notranjo deželo. (Dalje.)

LISTEK.

Dekle z biseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. —
Prevel J. M.

(Dalle.)

Vihar je ponehal, kakor da bi bil
dovršil svoje delo in morje se je kmalu
umirilo.

Voda je bila na obrežju plitva in
lahko bi jo bilo prebresti. Toda med
tem je Rahela porodila dete in bili sta
vsaj za nekaj časa priklenjeni na ladjo.

»Daj, Nehušta, prinesi mi vode!«

In s tresočo roko je Rahela oblila
letetu glavo in je krstilav imenu tro-
jedinega Boga na ime Mirijam ter ga
zročila varstvu božjemu.

»Deklica je sedaj krščena,« reče
Rahela, »naj živi eno uro ali sto let, in
ako kedaj doraste, Nu, glej, da ji boš
dobra mati in da jo vzgojiš v krščanski
veri. Sporoči ji tudi, kar je njen oče na-
ročil in kar ji tudi jaz zapovedujem:
Ako doraste in se kdaj mož, ne sme ni-
togar vzeti za moža, ki ni kristjan. Po-
vej ji, da je bila to volja njenih rodi-
teljev, in ako se bo ravnala po tem, jo
bo blagoslov starišev spremljal celo
njeno življenje.«

»O!« zaječi Nehušta, »zakaj govo-
iš tako?«

»Zato, ker se čutim slabo in se bo-
jim da kmalu umrjem. Življenje me za-
pušča. Bog je uslišal moje molitve in
ostala sem živa, da dam življenje temu
detetu. Sedaj pa čutim, da se treba lo-
čiti. Ne, ne žaluj; ni tvoja krivda in ne
moja. Trpljenje zadnjih dni nisem bila
kos in izčrpalo mi je zadnje moči živ-
ljenja. Čuj me, Nehušta:

Kadar umrjem, vzemi dete in pojdi
z njim v kako vas na obrežju, kjer je bo
mogoče dojeti; v ta namen imaš dovolj
denarja. Ako bo potem dete dovolj čvr-
sto in ako bo kazalo, odpotuj dalje,
vendar ne v Tir — kajti moj oče bi tam
vzgojil otroka v judovski veri — mar-
več K Esencem ob bregovih Mrtvega
morja. Tam poišči brate moje matere
Itijela, ki je tudi Esenec, izroči mu zna-
ke mojega rodu, ki jih imam okoli vr-
tu in povej mu celo zgodbo, ne da bi
mu kaj zamolčala. On sicer ni kristjan,
vendar je dobrega srca, prijatelj krist-
janov in ga žalosti da jih preganjajo;
pisal je namreč mojemu očetu in ga
grajal, ker je tako grdo ravnal z nami.
skušal je tudi, kakor ti je znano, rešiti
me iz ječe, seveda zaman. Povej mu,
da ga jaz, njegova sorodnica, v svojem
in v imenu njegove sestre, ki jo je lju-
bil, prosim, da čuva moje dete in tebe,
da ga ne odvrta od njegove vere, in da
sploh ravna z njim tako, kakor mu bo
narekovala njegova modrost — in pre-
jel bo srečo in mir.«

Tako je govorila Rahela, v kratkih,
pretrganih stavkih:

»Smrt me objema s svojim mra-
zom, Nehušta moli z menoj, da srečno
umrjem . . . Prinesi mi dete, da je bla-
goslovim.«

In položila je detetu svojo težko ro-
ko na čelo, in mu napravila križ. Bil je
to tih materin blagoslov. Roka pa ji je
ostala na otrokovi glavi in ko jo Ne-
hušta pogleda, opazi, da je Rahela rav-
nokat izdihnila.

Bolestno je Nehušta zavpila, ka-
kor da bi se ji bilo odtrgalo srce. Umrli
ji je bila vse na svetu. Kot dete jo je
dojila, delila z njo veselje in žalost v
njenih dekliskih letih, noč in dan se je
trudila zvesto in vdano, da potolaži že-
no in vdovo v njenih težavah in jo va-
ruje v strašnih poizkušnjah in nevar-
nostih. In sedaj ji mora zatisniti oči in
se za vedno ločiti od nje.

Najrajše bi bila tudi sama umrla,
tako ji je bilo hudo. Toda ko dete poleg
mrtve matere zastoka, tedaj se vzdra-
mi Nehušta iz svoje žalosti in obup-
nosti.

»Živeti moram,« reče, »kdo bo si-
cer skrbel za dete, kdo jo bo krščansko
vzgojil, kakor je vse to naročala po-
kojna mati!« In tedaj je prisegla na
onem mestu, da bo kakor mati skrbela
za otroka, kakor je skrbela za njegovo
mater. Spoznala je, da Bog zahteva od
nje le žrtev. Divjost njene narave ji je

Svet pozablja na svojega Stvarnika. Nikdar tako, kakor danes, niso delovale moči teme, ki imajo svoj izvor v napuhu tega sveta, na to, da odtujijo požje bitje, človeka, od svojega Boga in si se drznejo v neomejni svoji ošabnosti klicati: »Ni Boga!« Znam, Bog je! To šutim, to mi preveva dušo, čuvstva, ko občudujem božjo naravo v krasnih naših planinskih pokrajinah!

Solnograd! Zavidam ti, mesto krasno, mesto lepo, da bo zboroval v tvoji sredi V. svetovni shod Mariji, Materi božji na čast. Tisočeri in tisočeri tvoji sinovi in hčere s celega sveta bodo dočle dni slavili Tebe, ponižno deklo Gospodovo, brezmadežno devico, božjo porodnico! Iz dna svoje duše bodo množice slavile Tebe, ponižno izraelsko hčerko, Njo, ki jo slave vsi narodi, vsi jeziki, Mater večnega Boga in Izveličarja in Odrešenika ubogih Adamovih rev.

V zgodovinsko prestolico solnograških nadškofov prihajam. Nisi veliko svetovno mesto, ampak lepo si bilo in si ostalo vladarsko mesto. Saj prestolujejo v tvoji sredi Habsburžani nekdanji toskanski vladarji, kar ti daje kraljevski značaj. Lep si vedno, Solnograd, a lepši se mi zdiš danes, ko se nahajam in korakam po tvojih ulicah, po tvojih trgih in po tvojih šetališčih in vrtih. Mrzlično delujejo Solnogradčani, da počaste ponižne častilce Nje, ki je bila najponižnejša in ki je zato v svoji ponižnosti strla kači napuha njeno strupeno glavo. Solnogračan krasi svoje mesto. Povsod, po trgih, po ulicah, po cestah in po cerkvah vse dela, da obleče mesto v slavnostno, praznično obleko. Solnogračan dokaže, da ga niso premotile napuhne svobodomiselnosti publike naših dni in javno kaže globoko svojo versko prepričanje in se klanja in časti Njo, najponižnejšo deklo Gospodovo! Solnograd prazničen, mesto popolnoma zakrito z zastavami Mariji v čast in slavo!

Otvoritev Marijanske škofijske razstave.

Solnograd, 18. julija 1910.

Danes ob 11. dopoldne sta se otvorili Marijanska škof. razstava v krasni opatijski dvorani samostana Sv. Petra in verska umetna razstava v študijskem poslopju na Vseučiliškem trgu. Načelnik razstavnega odbora pater Gregorij Reitlechner O. S. B. pozdravi goste, med njimi solnograškega kardinala nadškofa dr. Katschthalerja, ki s kratkim nagovorom otvori razstavo. Pater Gregorij Reitlechner povzame nato besedo in kratko, jasno označi pomen, ki ga ima Marijanska umetna razstava za duhovščino in za ljudstvo. Razstava sama je krasna. Ima le eno napako, ki jo nekateri grajajo, ker se je prepustil del dvorane reklamni molitvenikov, mašnih plaščev, svetinj, knjig, kar moti umetno harmonijo razstave. Največ umetnin sta razstavila solnograška samostana Sv. Peter in Nonnberg. Splošno pozornost vzbuja gobelin iz 15. stoletja, burgundsko delo, ki predstavlja Judito v Holofernovem šotoru. Antependij iz začetka 14. stoletja, krasno vezanje, predstavlja v 20 podobah Jezusovo in Marijino življenje. Splošno se občudujejo gotske tempera slike l. 1499, najlepši ostanki stare solnograške gotike. Največjo pozornost vzbuja domači oltarček, ki ga je pustil napraviti župnik Grillinger leta 1443. Oltarček je iz češkega srebra in pozlačen.

Religiozna razstava v študijskem poslopju na Vseučiliškem trgu učinkuje mogočno nate zato, ker je urejena s fino priprostostjo. Splošno pozornost vzbujajo Gerbard Fuglova dela (Monakovo). Slavni križevpot iz monakovske cerkve sv. Jožefa je razstavila monakovska Hirmerjeva umetna zaloga v treh reprodukcijah. Gebhard Fugel je razstavil 22 reprodukcij in 5 originalnih slik za Sveto pismo, ki ga izda letos kemptenska Roselova zaloga. Več slik je razstavil solnograški umetnik slikar Jožef Gold. Več skic je razstavil monakovski umetnik slikar Fuchs. Akademski kipar in slikar Jožef Bachlechner vzbuja pozornost tudi izdelovalec oltarjev Vincenc Pezzei.

Zvečer je bil prijateljski sestanek voditeljev in navzočih sodalov v veliki dvorani pri Sv. Petru.

Današnja zborovanja.

(Brzofajno poročilo »Slovenca«.)

Solnograd, 19. julija. Danes zvečer otvori sivolasi naslednik sv. Ruperta, kongres. Sveta zemlja je, kjer zboruje kongres. Saj je tu tekla kri mučnikov. Na razvalinah rimskega Juvauma je razvil sv. Rupert zastavo svetega križa. Svetniki Erentrudis, sveti Vigil, sv. Vital so delovali v Solnogradu. Nad vse krasen je trg, kjer danes zvečer otvori visoki cerkveni knez Marijanski svetovni kongres. Vse je prepleteno z zelenjem. Zastave plapo-

lajo Mariji v čast in njenim sinovom in hčeram častiteljem v pozdrav. Krasna Marijna soha pred solnograško stolico je vsa v cvetlicah in v zastavah. Danes zvečer bo stolnica razsvetljena. Pravi kongres se prične danes ob pol 7. zvečer. Dopoldne od 9. do 12. ure so zborovali voditelji Marijinih družb. Obravnavala se je sledeča tvarina: »Ljubezen in strogost, ki se morata družiti pri voditeljih Marijinih družb«. »Izobrazba voditeljev«.

Solnograd, 18. julija. Cerkvinih knezov je naznanjenih za solnograški kongres 25, med njimi nadškof Bauer, knezoškof lavantinski dr. Napotnik, splitski škof Nakič, sekovski Schuster, sedmograški škof Majlath. Marijanskega kongresa se v velikem številu udeležijo visoko plemstvo, na čelu nadvojvodinja Marija Kristina, nadalje princesinja Auersperg, dedni princ Schwarzenberg, princesinja Pavla Lobkovic, Henrijeta grofica Chotek in drugi.

Grunwaldsko slavlje.

Izpopolniti nam je naše sobotno poročilo o krakovskem slavlju grunwaldskih dni.

Dočim so se manjše prireditve zvezane s slavnostjo začele že v torek, so se prave slavnosti začele v petek, 15. julija, na sam dan obletnice grunwaldske bitke, ki se je bila med Nemci in Poljaki 15. julija 1410.

Ob 9. uri se je začela slavnostna sveta maša, po ti so odpeli Te deum, nakar je imel lvovski pomožni škof Bandurski slavnostni govor. Škof Bandurski, govornik kakor sem jih malo videl, je govoril slovesno, patriotično, kakor pri nas ne vem, kaj bi rekli zastopniki vlade, če bi kdo tako patriotično govoril v cerkvi. Vredno je, da zapišemo glavne misli. Za moto si je vzel znano mesto iz psalma: »Hvala ti, Gospod, da me nisi prepustil zasmehu mojih sovražnikov.« Spominjal se je časa, ko je pred 500 leti po bitvi pod Grunwaldom profesor jagiellovske univerze Jan z Kuczborga govoril v prav ti cerkvi, kakor on danes, in proslavljal zmago in kralja. Lahko mu je bilo takrat, ko je imel slavnega kralja obdane od cveta vitezov pred seboj, toda zanj ni tako: kaj naj govori danes Poljakom v času upadka in suženjstva, ko nesreče in strele z vseh strani na nje leté? Odpira torej knjigo preteklosti, kjer je zapisan slavni čin Poljakov, ki se je izvršil pred 500 leti. Grunwald je znak, da so Poljaki bili in to se pravi, da bodo tudi nadalje. Malodušno je vpraševali: Biti ali ne biti! Ne, bili smo in bomo! Dva sta bila vzroka zmage Poljakov: Žrtev Jadvige, ki je pustila avstrijskega Wilhelma in vzela Vladislava Jagiella, kar je pomenjalo zvezo Poljske in Litve, drugo pa je bilo združenje v skupnem boju pod geslom Krakov-Wilno. Te dve dejstvi naj bi pomnili Poljaki.

»Preporod se bliža, toda vtiheje naj slabe sile v vas, utihne naj duh teme.« Ako bo tako, potem je naš preporod blizu. Kakor skala, kakor zid mora biti Poljak, to naj si zapomnijo naši Poljaki, ki so danes zbrani in potem preporod pride, da celo zelo blizu je —

Po govoru so se uredila društva in zastopi na rynku in odkorakala pri zvokih godbe skozi Floryansko ulico, skozi starodavna vrata mestnega obzidja na trg Matejke, kjer se je vršilo odkritje spomenika, kar smo že opisali.

Spomenik izgleda tako-le: Na visokem kamenitem podstavku stoji kralj na konju; iz brona je mogočna kot v tla vkovana postava. Na sprednji strani podstavka stoji na meč oprti Witold, sorodnik in sobojevnik Vladislava, eden največjih bojevnikov poljskih vseh časov. Pred njegovimi nogami leži ubit križarski vitez. Na desni strani podstavka je grupa poljskih, a na levi litvskih vitezov; na zadnji strani je postava poljskega kmeta. Spomenik je po svoji velikosti kakor po sili izraza eden najmogočnejših v Avstriji; tudi na Dunaju mu ne vem dosti na stran postaviti. Spomenik je napravil umetnik Wlulski, umetnika in prostor je zbral veliki poljski mecen Paderewski sam.

Po odkritju so se cel dan trle množice ljudi okolu spomenika. Potem se je vršila otvoritev razstave spominov na čas grunwaldske bitke. Popoldne so bile ljudske slavnosti v parku Jordana, zvečer razsvetljava mesta in Wawela. Na Visli pod Wawelom so priredili zvečer takozvane »wiauiki«. Zvečer je bil v starem gledališču raut, ki ga je priredil slavnostnim gostom župan krakovski in slavnostna prireditve v mestnem gledališču.

V mestu je živo kakor že desetletja gotovo ni bilo. Pozno v noč se valé skozi razsvetljene ulice množice ljudstva; vse hiše so v zastavah, praznično raz-

položenje je povsod. Tako je minul prvi dan. Od Slovencev so zastopani poslanci Vseslovenske Ljudske Stranke kanonik msgr. dr. Žitnik, dr. Benkovič in Fon, zastopniki mesta Ljubljane, zastopniki slovenskega katoliško-narodnega akademičnega dijaštva.

V soboto dopoldne je telovadilo 10 tisoč poljskih Sokolov in tisoč poljskih Sokolic. V nedeljo je bila druga javna telovadba poljskih Sokolov in Sokolic.

Sobota je bila nadalje namenjena zborovanjem poljskih strokovnih društev.

Grunewaldske slavnosti so se zaključile z velikanskim slavnostnim sprevedom.

AVSTRO - OGRSKA.

Bienert na lovu.

Listi Bienertove vlade so brez vsake dvojbe dobili naročilo, naj prično lov zato, da se poveča sedanja vladna večina. Vsi brez izjeme naglašajo, da se mora sedanja vladna večina povečati, ker tako, kakor zdaj, ne more iti naprej. Neka ekscelencia objavlja v »Tagespošti« v obliki intervjuja članek, v katerem se sicer pritožuje čez slovansko obstrukcijo, a obenem snubi za Bienertovo vlado konservativne Čehé in pohvali sofijski kongres, ker se ni zabavljalo proti Avstriji. »Tagespoština« ekscelencia tudi pove, da vlada ne bo odnehala pred slovansko obstrukcijo. O tem, kaj da prinese bodočnost, ekscelencia ni hotela odgovoriti.

»Vaterland« objavlja daljši članek, ki se peča z vprašanjem, da kaže povečati vladno večino, in sicer naveže članek na znani Bienertov »Fühler« pri konferenci z nemškimi svobodomiselnici, ob kateri priliki je namignil, da bi rad priklopil vladni večini nove stranke, ne da izpremeni vladni način. »Vaterland« članek nato vabi Čehé, ki jih hujska proti Jugoslovanom in jim pravi, da se bo Bienert gotovo tudi na nje oziral in ne samo na Nemce, če bodo Čehi v vladni večini, in jim pravi, da v opoziciji niso ničesar dosegli. Ubogi »Vaterland«, kako si postal vladen. List, ki je bil vedno skozi in skozi katolišk, kaže veliko dekadenco, ker ne pristavlja niti besedice graje tistemu vladnemu komunikeju o boromejski encikliki, ki obsega, kakor pravi, N. Fr. Pr. prikrito grajo dunajskemu nadškofu dr. Naglu, ker je objavil boromejsko encikliko svoji duhovščini. V »Vaterlandu« peša katoliški duh, kar je tem žalostnejše, ker vzdržuje list pred vsem katoliško »Pijevo društvo«.

»Die Zeit« objavlja tudi članek, katerega vsebina je zmerjanje nasproti opoziciji in priznanje, da tako, kakor zdaj, ne more naprej.

O Bienertovi avdienci v Išču se poroča, da je trajala dve uri in en četrt, nato je bil Bienert pri dvorni pojedini, nakar se je odpeljal v Igls na počitnice. Listi pravijo, da avdiencia ni posebnega pomena in da se glavne stvari določijo sredi avgusta.

Razdelitev ministrstva za uk in bogočastje.

»Grazer Tagblatt« poroča, da nameravajo razdeliti ministrstvo za uk in bogočastje, tako da bi dobili posebno naučno in posebno bogočastno ministrstvo.

Izgredi na dunajskem vseučilišču.

Dunajski vseučiliški senat je sklenil, da ne bo več delal izjem v prilog nemškega svobodomiselnega burša. — Dva katoliška dijaka sta prišla zato k promociji v kroju, kar je svobodomiselnih buršovske purane tako razkačilo, da bi bili radi povzročili pretep, a ni bilo nobenega, s katerim bi se jim bilo mogoče pretepati.

POLITIČEN UMOR V TEHERANU.

Ponoči 16. t. m. je bil umorjen v Teheranu najvišji perzijski derviš Sajd Abdulah. Sumijo, da so ga ustrelili radikalci. Teheransko prebivalstvo je grozno razburjeno. V mošejah se prirejajo shodi. Vse trgovine so zaprte. Po mestu krožijo močne patrolje.

Protestni shod v Mostah.

Ni še dolgo, kar je liberalna stranka sklicala shod na Predovičevem selu, da bi združena s socialno demokracijo pobijala klerikalnega zmaja. Govoril je takrat Slovan župan Hrihar in hvalil dr. Šustersiča in dr. Kreka in Slovansko Unijo. Zabavljal je takrat tudi dr. Žerjav. Anton Kristan je takrat dokazoval, kako sta si v govorih nasprotovale Hrihar in Žerjav. Potem so socialni demokratje liberalcem vse politične grehe zmetali pred noge, liberalci pa socialnim demokratom. Potem je pa Jaka Lavter vsi ti godlji vest izprašal, in nazadnje molil grevengo, ker se je ponesrečeni shod sklical, in dal nasprotnikom orožje v roke. Nazadnje so

si pa lepo v roko segli z namenom klerikalnega zmaja v Mostah udušiti, in so se ponižno razšli s skritim veseljem v svojem srcu, češ, dobro je, da to ljudstvo ne pozna naših grehov.

Včeraj dne 17. julija so pa zopet sklicali shod, na katerem so protestirali proti vladi, ker ne reši rekurza zoper občinske volitve v Mostah, ki so se vršile lansko leto koncem junija. Pod lipi pri Trčku se je vršil ta shod. Velikanski halo so vzdignili liberalci in socialni demokratje, in če vpijejo klerikalizma je v Mostah konec. Mi smo pa tega shoda prav veseli. Na nobenem shodu namreč še niso liberalizma tako hudo obsodili liberalci sami in zraven še socialni demokratje, kakor na protestnem shodu v Mostah dne 17. julija 1910. Mislili so govorniki dr. Žerjav, prof. Jug in Ribnikar, da dajejo baktine klerikalcem, pa so tolkli po hrbtiših liberalcev, da je bil joj. »Prijetelj!« Vi se prej poučite o naših občinskih razmerah, potem se-le govorite. Obžalovali boste še, kar ste včeraj govorili čez lastno meso — čez liberalce. Pošteno ste nasekali liberalizem. Jaz sem domačin Moščanec in poznam vse razvoj naše občine in vse razmere. Dokazal bom, da ste se včeraj opekli in še bolj osmotali liberalizem, kakor je. Pazljivo sledite mojim izvajanjem.

Matavzelj iz Most.

Dnevne novice.

+ **Vprašanje in odgovor.** Ves potr, da je bil tako hitro in tako kruto zasaden na sramotni laži, vprašuje sobotni »Narod«: »Ali je res, da se bolniki na opazovalnem oddelku more in obešajo?« Ker ni imel sreče v blaznici, se je preselil na opazovalni oddelk; s kako srečo, naj pove naš odgovor: Ko je bil še ranjki dr. K. Bleiweis primarij blaznice - hiralnice, se je pripetil na tem oddelku res tragičen dogodek, da je bolnik, pri katerem se je pojavila hipna blaznost, smrtno okvaril bolnika. Ali kje je tisti človek, ki bi si upal vreči le senco očitka na rajkega dr. Bleiweisa radi tega dogodka. Saj je znano, da bolnik v hipni blaznosti izvrši dejanje bliskovo; in naj je nadzorstvo urejeno idealno, ne bi bilo mogoče preprečiti nesreče. Poročila o takih dogodkih prihajajo iz vseh zavodov, ki služijo blaznim. Samo »Narod« se ni sramoval opljuvati spomina moža s plemenitim srcem in treznim razumom, čeprav je bil v življenju liberalcem jako blizu. Sicer so pa o tem dogodku poročali časopisi in ga pravilno ocenili.

+ **Kravja kupčija.** Znano je, da dr. Tavčar »mlade« v svoji stranki prav cenil. Radi tega tudi nista mogla priti do imenovanja pri vzgoji ljubljanske ženske mladine mladina gg. Mole in dr. Pestotnik. Bilo pa je na skupščini družbe sv. Cirila in Metoda. Dr. Tavčar je kandidiral v odbor. Tedaj pa so prišli mladini k nadstarinu in dejali: »Napravimo kupčijo — Tebe volimo v odbor, ako se zavežeš, da bodeta Mole in dr. Pestotnik imenovana«. Dr. Tavčarju je bilo mnogo na tem, da na stara leta postane delaven častilec sv. Cirila in Metoda in udaril je v roko. Tako je nadstarin prišel v bratovščino, dva mladina sta pa dobila službi. V zahvalo za to dr. Tavčarjevo spokornost in dobrosrčnost je bil nadstarin obgrizen v »Narodnem Dnevniku« in mora sedaj zato, ker je nekoliko prešernim mladim reagiral, danes javno delati pokoro v »Narodu«, kjer dr. Žerjav in Ribnikar hvalita sebe radi shoda v Mostah, ki je bil pa le brca tistemu gospodstvu, ki so ga liberalci izvajali v Mostah. Dr. Tavčar ima pri kravjih kupčijah z mladini očitvidno jako nesrečno roko. Očitvidno ga mladini povsod — vlečejo.

+ **Zabavi in pouku.** V četrtek je »Slovenski Narod« pisal: Skandalozne so razmere v deželni blaznici. Bolniki se obešajo, moré in koljejo. Kmetje na Studencu proklinjajo, da se Bogu usmili. Seveda je vsemu temu kriv deželni odbor, pristavlja ta liberalni »Ordnungsmacher«. V soboto zvečer pa prinaša isti »Slov. Narod« popravek dr. Göstla, ki pravi: »Ni res, da se bolniki v blaznici obešajo, moré in koljejo, in ni res, da kmetje na Studencu proklinjajo!« Tako je sobotni »Narod« na si-jajen in hvalevreden način priznal, da se je v četrtek kakor le mogoče debelo zlagal. V zabavo in pouk smo to napisali!

+ **Telovadni odsek Orel na Vačah** je bil ustanovljen v tamošnjem izobraževalnem društvu v nedeljo dne 17. t. m. Predaval je zvezni načelnik br. Vojteh Jeločnik o velikem pomenu mladeneške organizacije, in br. Koprivnikar iz Smartnega pri Litiji je obrazložil poslovanje Orla. Odsek šteje osemintrideset (38) samih čvrstih in neustrašenih

mladeničev. Le vstrajaj naprej! Na zdar!

— **Selca.** V nedeljo, 24. t. m., popoldne bo v Selcih **javen ljudski shod**; nato **javna telovadba Orlov** loškega okrožja. Natančnejši spored objavimo. Somišljeniki, pridite v obilnem številu!

— **Zborovanje »Sloškovske zveze«.** V soboto je imela podružnica »Sloškovske zveze« za kranjski in radoljski okraj občni zbor v prostorih stare šole na Bledu. Udeležba ni bila ravno sijajna, ker se je več članov pismenim in brzojavnim potom opravičilo, nekateri pa so se podali na počitnice; kljub temu se je spored izvršil na splošno zadovoljnost vseh navzočih. Profesor Dokler je kot predsednik poročal o delovanju in o stanju podružničnem ter dal nekoliko nasvetov, kako bi se zanimanje za zvezo še bolj razširilo po lepi Gorenjski. Povdarjalo se je zlasti, da hoče »Sloškovska zveza« z intenzivnim delom in z večkratnimi sestanki pokazati svojo moč, nikakor pa noče s pristiskom ali s silo vabiti v svoj krog zlasti ne takih kolegov in kolegij, ki bi se ne počutili dobro v naši sredi. Izhajali smo z močjo načel, ki jih zastopamo, takrat, ko nas je bilo še malo, zmagovali bomo sedaj, ko nas je mogočna četa. Ko se je odobrilo tajnikovo in blagajnikovo poročilo, so prišla na vrsto še nekatera notranja vprašanja, ki je njih rešitev podružnica prepustila splošnemu občnemu zboru. Nato je imel nadučitelj J. Petrič iz Naklega vrlo skrbno sestavljeno predavanje o alkoholnem vprašanju z ozirom na to, kako naj nastopa učiteljstvo v boju zoper tega sovražnika našega ljudstva. Govoril je najprej o bistvu alkohola, ovrgel vse mamljive in varljive epiteze, ki jih alkoholovi brati širijo v svet, slednjič je razložil fiziološke vplive alkohola na organe človeškega telesa. Razpravo, ki jo bo gospod referent nadaljeval pri prihodnjem sestanku dne 4. oktobra v Ljubnem, je razjasnil z originalnimi risbami in slikami, ki jih je sam priredil. Zeleti bi bilo, da bi dobile založniki! — Danes se je vršila na Vrhniki ustanovitev podružnice »Sloškovske zveze« za vrhniški in logaški okraj ob sijajni udeležbi učiteljstva. Daljše poročilo o priliki.

— **Otvoritev »Aljažvega doma«** se je vršila včeraj v romantičnih Vratih ob navzočnosti 300 turistov in turistinj. Ob pol 12. uri je daroval sv. mašo č. g. katehet Janko Mlakar, nakar je č. g. župnik Aljaž blagoslovil prostore »Aljažvega Doma«, ki je lepa stavba. Stroški za zgradbo znašajo okoli 35.000 kron. Ob otvoritvi je govoril gosp. dr. Tominšek, ki je razvijal pomen »Aljažvega Doma« za slovensko turistiko ter se zahvaljeval raznim korporacijam, ki so prispevale za zgradbo, tako deželni odboru, ljubljanskemu občinskemu svetu, zagrebškemu občinskemu svetu, slovenskemu glasbenemu društvu »Ljubljani« itd. Za ljubljansko občino je govoril dr. Švigelj, za kranjskogorsko dr. Tičar, za češke turiste dr. Dvorski iz Prage, za hrvaške prof. Pesarič in za goriske turiste dr. Gruntar. Po navdušenih govorih se je zahvalil g. župnik Aljaž ter je pozval navzoče, naj zapoje »Lepo našo domovino«. Gromko je odmevala hrvaško-slovenska himna od sten očaka Triglava, tega zvestega varuha naše lepe domovine. Sledil je nato banket, za banketom pa se je razvila animirana prosta zabava, mnogo turistov pa je poletelo na snežnike. Naj bi novi »Aljažev Dom« krepko ključoval vsem viharjem, ki bodo divjali okoli triglaviških sten, naj bi bil vedno udoben zatočišče vsem turistom, ki bodo pohitevali v znožje našega Triglava, kateremu je slovenski značaj ohranil mož, katerega ime nosi ponosni planinski dom v Vratih — župnik Aljaž.

— **Hrvaška šola v Pulju — podeželenja.** Javili smo že, da je podržavljenje italijanskega gimnazija v Pulju vezano na pogoj, da dežela prevzame svojo oskrbo tamošnje šole istrske družbe sv. Cirila in Metoda. Sedaj javljajo, da sta dotični dogovor že podpisala deželni glavar dr. Rizzi in puljski župan dr. Varetton. Tudi pri tej priliki pa se je uveljavilo staro grenko izkušlvo, da roka, ki daje nam, ni niti od daleč tako poslušna, kakor ona, ki daje našim nasprotnikom. Dočim država že z začetkom predstoječega šolskega leta prevzame italijanski občinski gimnazij v Pulju, prevzame dežela družbino šole s pričetkom prihodnjega šolskega leta 1911-1912!

— **Strela** je udarila 15. t. m. okoli t. ure popoldne v poslopje Ivana Graror iz Smerje pri Ilir. Bistrici. Ker se je gnenj neopazeno razvijal, smo ga opazili šele čez pol ure, ko je švignil plamen izpod slamnate strehe in z nepopisno hitrico ovil celo poslopje v ognjen plašč. Velika nevarnost je bila za živi-

no, katero so vendar srčni sosedje rešili; le dve in pol leta staro telico, ki je bila v hlevu pri zidu, je strela ubila. K sreči so bili vaščani doma, da so takoj omejili požar le na užgano poslopje. Poleg lope, skednja in hleva zgorelo je tudi gospodarsko orodje in mrva. Škoda cenijo na 6000 K. To je v tem okraju v treh tednih že drugi slučaj. Ubogi pogorelec je zavarovan le za neznatno vsoto; zato apeliramo na dobra in usmiljena srca: Pomagajte bednemu kmetu iz obupnega stanja. Milodare sprejema županstvo: Smerje, pol. okraj Il. Bistrica.

— **Okraj. učiteljska konferenca za kamniški okraj** se je vršila dne 14. julija 1910 na deklški šoli v Kamniku. Konferenco je otvoril s trikratnim »Slava« cesarju Francu Jožefu I., c. kr. okr. šolski nadzornik g. Fr. Gabršek. Spominjal se je umrlega nadučitelja na Skaručini, tovariša Zebreta. Za svojega namestnika je imenoval gospoda nadučitelja deklške šole Jerneja Čenčiča, za zapisničarja sta izvoljena gđc. Albrecht in g. Pogačar. Temu je sledilo poročilo g. nadzornika, ki je pokazalo njegovo neumorno delovanje. G. nadučitelj Toman je podal učiteljstvu podrobni učni načrt iz zemljepisja in zgodovine, gđc. Kratner pa podrobni učni načrt iz lepomisja. Zelo zanimivo in vestno sestavljeno je bilo predavanje g. vodje V. Miheliča iz St. Vida nad Ljubljano o »Risanju po naravi«. Za svoje krasno predavanje je žel g. predavatelj navdušeno pohvalo vsega učiteljstva, katero je pač v vsej meri zaslužil. Teze in podrobni učni načrt g. Miheliča je konferenca soglasno sprejela. Pri volitvi v stalni in knjižnični odbor, je bil voljen stari odbor. Ob koncu se je zahvalil g. nadzornik vsemu učiteljstvu za pridno delovanje na šolskem polju, g. referentom, posebej še g. Miheliču. Konferenca je bila zaključena ob eni uri popoldne.

— **V postelji obstreljen.** Pred nekaj dnevi je prišel v stanovanje strojnika trboveljske premogovne družbe Ignacija Bobovečki v Lokah, občina Trbovlje, nek neznanec ter brez vsakega vzroka ustrelil z revolverjem proti Bobovečkemu, ki je spal v postelji. Kroglica je zadela Bobovečka v desno stran prsi ter so ga prepeljali težko ranjenega v ljubljansko deželno bolnišnico.

— **Iz državne železniške službe.** V državno železniško službo sta vstopila kot volonterja Robert Herzog v Podnartu-Kropa in Rafael Ogrin v Kranju. Prestavljeni so: oficijal Karol pl. Hellmayer iz Ljubljane (dol. kolodvor) k ravnateljstvu oddelka VII.; strojni adjunkt Ludovik Trdina iz ljubljanske kurilnice k ravnateljstvu oddelka IV.; adjunkt Pavel Jereb iz Gorice (državni kolodvor) kot načelnik v Ljubljano (dol. kolodvor); manipulantinja Lavra Zudermann iz Bleda v Kranju.

— **Poroka.** Gospod Jurij Adlešič, nadučitelj v Krškem, se je poročil v Gradcu z gospodično Marijo Kovčan iz Voitsberga. Bilo srečno!

— **Na Ježici** je v petek popoldne strela udarila v Andrejčkovo hišo; vžgala je, pa so hitro ogenj pogasili. — Za vodovod pridno kopljejo in cevi pokladajo; izkopali so že po Klečah in Savljah in prišli na Ježici do dunajske ceste. Cesta proti Savljam je že zaprta, ker pogajanja z železnico zaradi polaganja pod tirom šeniso končana.

— **Razpisane učiteljske službe.** Na dvorazrednici v Budanjah (okraj Postojna) nadučiteljsko mesto v stalno nameščenje do 9. avgusta; na trirazrednici v Zagorju (okraj Postojna) učiteljsko mesto v stalno nameščenje do 9. avgusta; na enorazrednici na Ovisšah (okraj Radovljica) učiteljsko mesto v prvi vrsti za moške prosilce do 31. julija v stalno nameščenje.

— **Umrli je v Lozicah** pri Vipavi Anton Žvanut, star 81 let. Pogreb ranjcega je bil včeraj, v nedeljo popoldne.

— **Premeščenje.** Č. g. Avg. Zlobec, kaplan v Sežani, je prestavljen na Vatovlje kot ekspozit.

— **Zavarovalno društvo v Sarajevu.** Pod imenom »Hercegovska« se je osnovalo v Sarajevu zavarovalno delniško društvo s temeljno glavnico 4.000.000 K. V konzorciju je neko mažarsko in dva avstrijska zavarovalna društva, ena mažarska in dve avstrijski banki, vse tri iz Rotschildove skupine, več avstro-ogrskih industrijcev ter bosensko-hercegovskih trgovcev. Podpredsednik društva je Risto Samoukovič.

— **Sedemdesetletnico** svojega rojstva je obhajal dne 13. julija preč. g. Henrik Dejak, župnik v Vrhpolju pri Vipavi. Vrhpolci so ob tej priliki pokazali, kako ljubijo svojega duhovnega pastirja. Postavili so slavoloke s pomenljivimi napisi vdanosti in ljubezni. Na predvečer je veselo pri-

kavanje naznanjalo slavnostni dan in pevske zbor je priredil slavljenču podoknico. Na dan slavlja pa se je pred 10. uro zbrala pred župniščem šolska mladina z učiteljstvom in neka učenka je slavljenca v lepi vezani besedi pozdravila in mu šopek podarila. V spremstvu dekanije duhovščine, ki se je ta dan polnoštevilno zbrala na Vrhpolju, obč. zastopa, Marijine družbe, izobraževalnega društva in lepega števila vernikov, se je gosp. jubilat podal v cerkev, kjer je opravil daritev sv. maše s konečno zahvalnico. Mnogi prijatelji so se ta dan slavljenca spomnili in mu brzojavno čestitali. Tudi vipavski slavček, g. Radoslav Silvester, ni nanj pozabil. Prevz. g. knezoškof pa ga je imenoval za duhovnega svetnika. Končam z željo: Najmlajšega g. duh. svetnika naj Bog živi in mu dá zdravemu in čilemu dočakati zlati in demantni jubilej!

— **Iz Wolfsberga** je pobegnil dne 7. t. m. 19-letni natak Herman Büling iz Riederna na Saškem ter odnesel seboj 64 kron denarja, katerega je inkasiral za jed in pijačo in bi ga bil moral oddati svojemu gospodarju.

— **Londonski proces proti Heleni Odilon**, o katerem smo poročali, je končal z zmago tožitelja Smitha. Nič ni pomagalo, da je zagovornik navajal, koliko jahačev Smitha da je samo v Londonu, da torej nihče ni mogel misliti ravno na tega Robert Charles Smitha. Sodišče je obsodilo list »Winning Post«, ki je dotični odlomek iz Odiloninih »Spominov« ponatisnil, na plačilo 5000 mark in ravno na toliko izdajatelja lista, a tiskarno pa na 1000 mark odškodnine.

— **Obrtniška bolniška blagajna v Idriji** priredi v nedeljo, dne 31. julija t. l., ob 4. uri popoldne pri »Črnem orlu« v proslavo desetletnice njenega obstanka veselico v korist blagajne z najraznovrstnejšim vspeodom. Z ozirom na blag namen veselice se slavna društva prosijo, da ta dan ne napravljajo lastnih veselice.

— **Hrvatsko društvo za ljudsko prosveto v Bosni.** Bratje Hrvati imajo kljub svoji politični razrvanosti organizacijo, v kateri se družijo vsi stanovni brez razločka političnega mišljenja od plemstva pa do priprostega občinskega pisarja. To je Društvo za hrv. ljudsko prosveto, ki šteje okoli 25.000 članov in deluje s predavanji, z izdajanjem ljudske knjižnice, s tečaji za analfabeate itd. Društvo je sedaj sklenilo, razširiti svoj delokrog tudi na Bosno in Hercegovino ter je svojim poverjenikom poslalo mnogo svojih knjižic, da jih razdele med ljudstvo. Popolnoma žalibog svojega dela še ne more razviti radi znanega stališča bosenske vlade, no, upati je, da bo slednja končno tudi začela uvajati v svojem področju evropske razmere. Ljudskemu prosvetnemu delu Hrvatov v Bosni pa iz srca želimo najlepših uspehov!

— **Levska sreča.** V nedeljo 3. julija popoldne je na Vogrskem pri Gorici ustrelil lovski čuvaj Miha Žižmond krasnega orla, ki meri v širino 1 m 76 cm. Te vrste orla je zelo lep, a v naših krajih neznan. Priplul je od daleč. Kupil ga je telovadni odsek Orel v Gorici, ki ga je dal nagatiti, da ga bo imel shranjenega v društvenih prostorih.

— **Tržaške zanimivosti.** Minuli petek se je pred tržaškimi deželnimi sodiščem vršila zopet znana tožba Kastelic-Siškovič, ki se vleče že dve leti in se bo nadaljevala še pred kasacijskim sodnim dvorom. Najbolj se je pa izkazal dr. Brnčič kot zastopnik tožitelja, ker si je nakopal na vrat disciplinarno preiskavo odvetniške zbornice. Sicer je mož srečen, ker se mu tudi v petkovi razpravi ni bilo treba posluževati slovenskega jezika. Dr. Brnčič je že v začetku pravnega postopanja proti Šiškoviču zahteval od tega, naj priobči v »Slov. Narodu« in »Edinosti« častno izjavo, s katero izjavlja, da obžaluje, kar je govoril in da ni imel s tem, ker je omenjal zločin Kastelčevega brata, žaliti tega. Gospod Šiškovič je bil s tem zadovoljen, le v to ni hotel privoliti, da bi prišel tudi osebno preklicati na lice mesta v Materijo. Dr. Brnčič je pa to zahteval. Šiškovič je pa Brnčiču prepovedal to ustaviti v izjavo, ker on raje vidi, da gre tožba naprej, kakor gre v Materijo preklicavat. Kljub ti Šiškovičevi prepovedi je pa dr. Brnčič podal v Šiškovičevemu imenu izjavo v imenovanih listih, da pride Šiškovič v Materijo javno preklicati žaljenje. Dr. Brnčič je na eni strani na svojo roko po svoje napravil brez Šiškovičevega dovoljenja zelo poniževalno izjavo, na drugi pa nadaljeval proti Šiškoviču kazensko postopanje. Radi tega vodi odvetniška zbornica proti Brnčiču disciplinarno preiskavo. V tej zadevi za pričo poklicani dr. Slavik je povedal, da je celo sam rekel tedaj dr.

Brnčiču, da vendar ne more zantevati od Šiškoviča dveh smrti. Ali naj sprejme izjavo, kakršno je Šiškovič pripravil. Ljen podpisati, ali pa naj toži naprej obojega pa ne. Vendar je dr. Brnčič storil oboje. Kako se bo zadeva z dr. Brnčičem končala, bomo še poročali. O tožbi sami bo pa, kakor smo že omenili, razpravljalo kasacijsko sodišče na Dunaju.

— **Slovenca ubilo v Ameriki.** V Boswellu, Pa., se je ponesrečil 24. junija rojak Anton Boh, doma iz Rajhenštajna pri Rajhenburgu na Štajerskem; star je bil 27 let. Ko se je vračal od dela in bil kakih 15 minut od svojega prostora, se je utrgala skala nad njim in ga ubila.

— **Slovenec ponesrečil v ameriškem rudniku.** V Midvale, Utah, se je ponesrečil v rudniku v Silver City dne 16. min. meseca vsem priljubljeni rojak Fran Rus, doma iz Jurjovcev pri Ribnici. Ranil se je ponesreči v rudokopu v Silver City, kjer se je utrgal debel kamen in padel na glavo nesrečniku, da je na mestu mrtev obležal.

— **Poročil se bo** v Kranju zobotehnik gosp. Fr. Holzhaker z gđcno. Jelo Mayrjevo, hčerko g. Mavrila Mayrja.

Stavka mesarjev.

Z Dunaja se poroča: Osrednja organizacija mesarjev na Dunaju, ki ima po vseh kronovinah člane, noče razviti samo agitacije za prepoved izvoza klavne živine, temveč istočasno tudi razviti najživahnejšo agitacijo za odprtje mej. Mesarji so zaradi bojkota v nekaterih nižjeavstrijskih mestih razburjeni in iščejo pomoči pri obrtnikih. V vseh večjih mestih hočejo prirediti nemški mesarji shode, na katerih naj bi se razmotrivalo o pravih vzrokih podraženju mesa. Vzrokov draginji je iskati pri du' najskih židovskih prekupcih, ki jih ravno zastopniki mesarjev v vsakem oziru podpirajo. Mesarji groze s stavko, češ, da ne bodo več kupovali živine. To pa bi ravno letos ne bilo hudo za agrarce, ker se je pridelalo dovolj krme. Tak korak bi tudi spodbudil kmete, da bi povsod ustanovili zadruge za prodajo živine, kar toplo priporoča poljedelsko ministrstvo. Že sedaj se vrše v vseh večjih mestih in trgih priprave za »proste stojnice«, na katerih bi se prodajalo meso naravnost od kmečkih zadrug za prodajo živine. Tako bo grožnja mesarjev, da ne bodo več kupovali živine, padla v vodo.

S stavko proti mesarjem hočejo pričeiti v Klosterneuburgu, stavka proti mesarjem v Kremsu se pa nadaljuje. V Hainburgu je bil shod mesarjev, na katerem je načelnik dunajske mesarske zadruge Hütter izjavil, da se bo meso še podražilo, češ, da cenene živine sedaj ni dobiti.

Štajerske novice.

Š **Boromejska enciklika** je tudi že v Mariboru v lavatinskem škofijskem listu od 1. julija 1910 dobesedno objavljena.

Š **»Südmarka«**, ki se je lotila organizacije obrtnikov po mestih in trgih na Spodnjem Štajerskem, išče za naš slovenski trg Šmarje razne obrtnike. Slovenci v Šmarju, bodite pozorni!

Š **Volitve v občinski odbor okolice celjske.** Dasiravno se še niti gotovo ne vé, kedaj bo volitev v občinski odbor okolice Celja, vendar že sedaj divja boj v najvišjem štadiju. Nemci s pomočjo »Südmärke« napenjajo vse sile, da bi zmagali. Ves nemškutarski celjski mob je na delu. Od obeh slovenskih strank je potreba, da posežeta skupno v boj, da se ohrani slovenska posest.

Š **Lepe razmere.** Kake razmere vladajo pri spodnještajerskih uradih, se lepo vidi v Konjicah. Tam je pri okrajnem glavarstvu en slovenski uradnik, pri davčnem referatu 1, pri sodnji nobeden, pri davkarji 1. In to v okraju, kjer je 98½% Slovencev in le 1 in pol odstotka Nemcev. Turške razmere!

Š **Vranski okrajni zastop.** Za načelnika je izvoljen č. g. župnik Fr. Zdolšek, njega namestnikom notar Michael Jezovšek, odborniki so: Franc Cukala, Florian Rak, Josip Pauer, Iv. Žigan in Franc Schauer.

Š **Odlikovanje.** Presvitli česar je podelil nadučitelju Franc Jožefove deške in deklške ljudske šole v Ljutomeru gosp. ravnatelju Jan. Robiču zlati zaslužni križec.

Š **Pastor Mahner** je pravi paša v Mariboru. Občinski svet z županom Schmiedererjem ima na vrvi. Kar slepo so ga ubogali, ko jim je citiral, da morajo gledališko ulico imenovati »Martin Luther-Gasse«. To je bilo naperjeno proti katolikom, posebno pa proti knezoškofu. — Prihodnji teden pa bo ta mariborski paša priredil predavanje o papeževi boromejski enci-

kliki. Kako bo to predavanje, si lahko mislimo.

Š Mariborsko gledališče. Mariborski občinski svet je v zadnji seji dne 13. t. m. razmotril vprašanje nemškega gledališča, ki je vse zakopano v dolgove. Obresti so zaostale. Igralcev ni dobili. Dasiravno je vse mestno gospodarstvo popolnoma zavoženo, vendar je še mestni svet mnenja, da se mora zidati novo nemško gledališče. Res vzorno nemško gospodarstvo!

Š Justični minister dr. vitez pl. Hohenburger se mudi sedaj v Rogatcu-Slatini.

Š Za izletnike. Osebnost vlaka št. 419a in 414a bodeta od 17. julija naprej vsako nedeljo in praznik vozila med Mariborom in Rušami. Prvi vlak bo odhajal ob 2. uri 52 minut popoldne iz Maribora, drugi pa bo vozil iz Ruš zvečer ob 6. uri 2 min. Ta dva vlaka sta kakor nalašč za izletnike na naše divno Pohorje.

Š Preprečena goljufija. V Mariboru je prišel v petek, 15. t. m. k podružnici anglo-avstrijske banke nek knjigovodja z vprašanjem, če ne bi hotela banka izplačati neke menice, glaseče se na 11.000 K. Menica je bila podpisana od treh mariborskih trgovcev. Poslušajoči uradnik Bayer, ki je osebno poznal prave podpise teh treh trgovcev je takoj spoznal, da so podpisi ponarejeni. Da bi se o tem še bolj prepričal, rekel je možu, naj pride čez eno uro po denar, da mu ga do tedaj pripravi. Med tem časom je Bayer šel k dotičnim trgovcem, od katerih je zvedel, da so podpisali res ponarejeni. Ko je čez eno uro oni mož res prišel, ga je policaj takoj aretiral. Goljuf se imenuje Gregor Jabukowicz in je žid iz Bukovine. Jabukowicz je takoj pristal, da je on ponaredil podpise; bil je takoj izročen mariborski okrožni sodniji.

Š Železniškega asistenta pogrešajo. Od 20. maja tek. leta že pogrešajo železniškega asistenta Rudolfa Klopicha, sina nadučitelja v St. Petru v Savinjski dolini.

Š Kreditne papirje je ponarejal Michael Pečnik, rojen l. 1863. v Cirkuljah pri Krškem. Ko so ga aretirali, je imel pri sebi večje vsote denarja in fotografske potrebščine. Pečnik je v preiskovalnem zaporu v Celju.

Š Nemška kultura se je zopet pokazala v vsi svoji nagoti ob priliki izleta celjskega Orla v Radeče. Na celjskem kolodvoru so namreč dali nemški petelinu duška njih zagrizenosti do vsega, kar je slovenskega ter mirno korakajočega Orla nahrulili s tevtonskim tulenjem in hajljanjem. Orel pa se je pri vsem tem zadržal čisto mirno. S tem je tudi pokazal preziranje do nemških petelinčkov. Pa to še ni dovolj. Tudi celjski liberalček, ki je lahko zadovoljen, da razni »čuki« pridejo k njemu v trgovino, tako se je namreč izrazil dotični gospod, je moral svoj zolč izpustiti nad Orli, kar pa si seveda dobro zapomnimo. Ta naša mlada organizacija pa se ne boji nikakih groženj in izzivanj od nobene strani, kajti Orel zre mirno v sinje višave, strele in gromi ga ne plaše.

Š Velik strah je prevzel vsenemške kroge v Mariboru, ker v neposredni bližini Maribora, v Kamnici, slovenstvo napreduje in prehajajo nemška posestva Slovincem v roke. Zanimivo je, da dobi »Marburgerca« celo natančne date iz zemljiške knjige o teh posestvih. Bo treba poizvedeti, kateri uradnik je tako marljiv, da prepisuje nemškim listom izpiske.

Š Na svatbi ubit. Dne 30. maja t. l. je bila v hiši Franca Gmeinerja v občini Cerkovce svatba, na katero sta tudi prišla nepovabljeni tovarniška delavca Jakob Freitag in Anton Bukšek, ki sta bila nekoliko vinjena. Ker sta se pa nerodno obnašala, so ju svatje odstranili ter sta tudi mirno odšla. Naenkrat pa so oba napadli 20letni delavec Štefan Mesarič, 19letni posestnikov sin Jožef Medved in 18letni delavec sin Fr. Belca, ki so bili tudi na svatbi. Bukšek je pobegnil, Freitag pa so s koli pobili na tla in tako poškodovali, da je umrl 3. junija. Ker se ni moglo dognati, kdo je Freitag smrtno poškodoval, se je vršila proti vsem trem napadalcem pred mariborskim sodiščem razprava zaradi težke telesne poškodbe. Sodni dvor je obsodil Mesariča na 13, Belco na 11 in Medveda na 10 mesecev težke ječe.

Š Ropar priznal. V Mariboru aretirani vlomilec v reško cerkev kapucinov je priznal, da je identičen z onim Turkom, ki je napadel zagrebškega detektiva ter da se piše Simon Podlipnik ter

da je bil šele 10. marca t. l. izpuščen iz kaznilnice v Lepoglavu.

Š Iz Maribora pobeglega Šimonca so že prijeli ter je bil te dni v Mariboru obsojen radi poneverjenja v trimesečno težko ječo.

Š Promoviran je bil na graškem vseučilišču za doktorja prava g. Adolf Meh, odvetniški kandidat v Gradcu.

Š Rogatec. Čudno se zdi, da se Slovenci niso udeležili volitev v okrajni zastopniški skupini veleposestva, ko bi uspeh vendar ne bil izključen ali pa vsaj častna manjšina.

„Slovenska Straža“.

Seja načelstva »Slovenske Straže« bo v četrtek, 21. t. m. ob 7. uri zvečer. **Slovenska posojilnica — ustanovnik »Slovenske Straže«.** Kot ustanovnik je pristopila k »Slovenski Straži« »Centralna posojilnica« v Gorici. To je prva slovenska posojilnica, ki se je na tako odlični način spomnila naše narodne obrambe. Naj bi ji sledile tudi druge!

Nova podružnica »Slovenske Straže« se je ustanovila v Slovenski Bistrici na Štajerskem.

Edinoprava kavina primes na korist obmejnim Slovincem je tista Kolinska kavina primes, ki ima preko škatljice ovoj v slovenskih barvah in z napisom: **V korist obmejnim Slovincem ter preko številke, koliko kg kavi- ne primesi je v škatljici, društveni pečat: »Slovenska Straža, narodno-obrambno društvo v korist obmejnim Slovincem v Ljubljani«.** Vse druge kavi- ne primesi so napačne in so škatljice brez zgoraj omenjenega ovoja le nava- den izdelek Kolinske tovarne, od kate- rega nimajo nobenega dobička obmejni Slovenci. Zahtevajte torej pri vseh trgovcih kavino primes z zgoraj ome- njenim ovitkom — drugače škatljice pa zavračajte!

Za nemške narodne namene so zbrali dijaki pujske gimnazije tekem preteklega šolskega leta 1360 kron na ta način, da so prodajali nemške na- rodne kolke in druge stvari. Slovenski dijaki — širite naše narodne kolke!

Kupujte le vžigalice: „O korist obmejnim Slovincem“.

Razne stvari.

Sleparije na Srbskem. V Belgradu so aretirali polkovnika Vlajiča in Ra- siča, ki sta sprejemala pokvarjene granate za dobre.

Korupcija v ruski armadi. Iz Pe- terburga poročajo: Senator Bediulin je dovršil revizijo vojaških zavodov. 46 oseb, med njimi 20 višjih častnikov, se bo moralo zagovarjati radi raznih sle- parij.

Katoliška cerkev na Francoskem. Ločitev cerkve od države na Franco- skem je imelo samo eno dobroto, da je namreč postal klerik popolnoma neod- visen od prefektur. Upanje na dorežljivi- vost vernikov pa se je le deloma izpolni- lo, tudi duhovskega naraščaja ni, ko- likor se ga je pričakovalo. Samo v po- sameznih semeniščih se je število se- meniščnikov pomnožilo, medtem ko je v mnogih škofijah nazadovalo. Zato se opaža povsodi veliko pomanjkanje du- hovnikov, v mnogih krajih mora posa- mezen duhovnik oskrbovati po več cerkva. Glavni vzrok pomanjkanju du- hovskega naraščaja, je upeljava voja- ške službe za semeniščnike. Sedanja položaja katoliške cerkve na Franco- skem nikakor ni razveseljav in tudi ne vzbuja za bližnjo prihodnost preveli- kih upov. Na Francoskem mora bržko- ne postati še slabše, da se bo končno vzbudila katoliška zavest v prebival- stvu.

Telefonska in brzojavna poročila.

DEMISIJA BANA TOMAŠIČA.

Budimpešta, 18. julija. Ban Toma- šič je s sekcijskima načelnikoma Chav- rakom in Amrušem odpotoval v Za- greb. Poroča se, da so poslanci srbsko- hrvaške koalicije pri svojih pogajanjih opustili že vse svoje zahteve, le ne za- htevo po vpostavitvi Arančikega. Nato je ban demisijoniral. Hrvaški poslanci ostanejo v Budimpešti in se bodo ude- leževali tudi sej državnega zbora.

IZKLJUČENI ITALIJANSKI DIJAKI.

Dunaj, 18. julija. V sobotni seji akademičnega senata dunajske uni- verze se je za vedno relegiralo iz dunaj- ske univerze italijanske dijake Matel,

Sabatzi in Covich, ker so se preteklo leto udeležili novemberskih demonstracij. Dvema drugima italijanskima dijako- ma se je izrekel ukor.

ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Dunaj, 18. julija. Včeraj ob 6. uri popoldne je skočil pri Purkersdorfu vlak iz tira. 12 potnikov je več ali manj ranjenih.

STAVKA ŽELEZNIČARJEV NA FRANCOSKEM.

Pariz, 18. julija. Sindikat železni- čarjev je sklenil stavko francoskih že- lezničarjev. Kdaj se stavka prične, še ni gotovo.

MED BOLGARI IN SRBI.

Sofija, 18. julija. List »Preporec« ostro piše proti Srbiji ter pravi, da Sr- bija z velikimi materijalnimi žrtvami vrši v Makedoniji srbsko propagando, ne da bi imela primernih uspehov za Srbijo. Dokler bo obstojala srbska pro- paganda v Makedoniji, so besede o pri- jatelstvu med Srbi in Bolgari le fraza in Bolgari bi bili le kratkovidni, ako bi ne bili pripravljeni od Srbije še kaj hujšega.

KORUPCIJA MED RUSKO ARMADO.

Peterburg, 18. julija. Preiskave pri intendaturah odkrivajo vedno večjo korupcijo. Včeraj je bila napovedana aretacija 3 častnikov pri peterburški indentaturi. Aretiran je bil včeraj pri peterburški indentaturi tudi neki gene- ral. Izmed 1100 intendatur je bilo med dosedanjimi preiskavami aretiranih 200 intendantov.

STOLIPIN GROF.

Peterburg, 18. julija. Stolipina je car imenoval za grofa.

ARETACIJE NA TURŠKEM.

Carigrad, 18. julija. Tudi v provin- ci je aretiranih nekaj oseb, ker so bile tudi v protimladoturski zaroti.

DONAVSKO SRBSKO BRODOVJE.

Belgrad, 18. julija. Ruski car je da- roval Srbiji tri monitore za donavsko brodovje Srbije.

SENZACIONELNI UMOR V TURINU.

Turin, 18. julija. V Pimosorikese so našli umorjenega profesorja tukajšnje akademije »Albertino«, Giovanijs Fiore in njegovo sestro v vili grofa Croce, kjer sta bila na počitnicah. Morilci so pobegnili. Podrobnosti niso znane.

Ljubljanske novice.

Ij Seja odbora S. K. S. Z. je danes ob 8. uri zvečer.

Ij Bratje Orli! Telovadne ure v torkih so se sedaj prestavile na vsak ponedeljek od 8. do 10. zvečer za člane. Torej je danes, 18. t. m. redna telo- vadna ura članstva. Na svidenje! Na zdar! — »Ljubljanski Orel«.

Ij Kaj je z realčnim poslopjem?

Kadar naši magistratovci v svojih li- stih kriče, kakor bi jih drl, takrat že naprej vemo, da so nekaj zakrivali, kar bi radi z vpitjem pokrili. Te dni se je »Narod« silno drl, da je Kranjska hra- nilnica postavila na cesto realko. Ka- kor rečeno temu kričanju nismo nič zaupali in smo že naprej vedeli, da bo stvar nekoliko drugačna. Sedaj se pa to-le govori po Ljubljani: Kranjska hranilnica je občini prepuščala poslop- je v Vegovih ulicah proti letni pav- šalni vsoti 2000 K. Kranjska hranilnica je imela pravico odpovedati na tri leta, da bi v slučaju odpovedi mestna ob- čina imela časa za izseljevanje tri leta, občina pa je imela pravico prostore za- pustiti kadarkoli, le štirinajst dni prej bi morala to naznaniti. Po sep- temberskih dogodkih je dr. Oražen v občinskem svetu gromel proti Kranjski hranilnici, češ, da slabo gospodari s svojimi hišami. Kranjska hranilnica je nato odgovorila, da temu lahko odpo- more in govorilo se je takrat tudi v slovenskih krogih, da bi bilo za občino slabo, če bi Kranjska hranilnica tako imenitno hotela gospodariti s svojimi poslopi, kakor dr. Oražen, ki je kljub svoji širokoustnosti svojo pivovarno bogato prodal Nemcem. Kranjska hra- nilnica je reagirala na dr. Oražnova izvajanja z odpovedjo prostorov obrt- ne šole. Pozneje je dr. Triller posnemal dr. Oražna v občinskem svetu in kma- lu na to, 30. januarja 1909, je Kranjska hranilnica odpovedala obči- ni dosedanje realčno poslopje z rokom 16. februarja 1912, izjavila pa je, gotovo z ozirom na očitke o slabem gosodar- stvu s hišami, da je pripravljena na nova pogajanja. Občinski svet je to

sprejel na znanje in izvolil odsek, ki naj se pogaja — ta odsek pa niti leta 1909 niti leta 1910 ni dal od sebe no- benega glasu! Imen članov tega odse- ka, ki so tako imenitno znali varovati občinske in slovenske koristi, za da- nes še ne priobčimo. Kranjska hranil- nica je nato pisala deželni vladni in ob- čini, da se z občino sploh nič več ne pogaja, pripravljena pa je pogajati se z vlado oziroma z naučnim ministr- stvom. Podali smo to sliko popolnoma nestransko, — pravilno bi pa po na- šem mnenju bilo, da bi »Slovenski Na- rod« kričal na imenitni odsek občin- skega sveta in na tiste, ki so s svojim nepremišljenim govorjenjem v občin- skem svetu občino le oškodovali, v prvi vrsti na dr. Oražna, ki je v obč. svetu prav po nepotrebnem zabavljaj, da Kranjski hranilnici hiše prinašajo pre- malo dohodka in s tem Kranjski hra- nilnici le pokazal, kje nas lahko prime. Poglavlje o realki je pač novo poglavje o modrosti naših občinskih očetov!

Ij Veselica ljubljanskih krščansko-socialnih železničarjev včeraj zvečer na vrtu »Rokodelskega doma« je zelo lepo uspela in nas je popolnoma zadovolji- la. Med ljubljanskimi krščanskosocial- nimi železničarji se je javil zadnje ča- se nov, svež duh. Prirejajo mesečne shode, v mesecu juliju so pa priredili že dva shoda, in sicer enega burnega, ker so prišli sitnarit nanj rečeči želez- ničarji. Tri prireditve mesečno je že ne- kaj in kaže življenjsko moč in silo. Ve- selica sama je bila dobro obiskana. Med navzočimi smo opazili tudi dežel- nega odbornika dr. Pegana in podpred- sednika trgovske in obrtne zbornice Iv. Kregarja, kakor tudi več gospodov že- lezničnih uradnikov. Veselico samo je vodil adjunkt Trtnek in se mu je aranžma v vsakem oziru posrečil, za- kar mu čestitamo. Zelo dobro so svirali tamburaši, vajenci, naraščaj »Katoli- škega društva rokodelskih pomočni- kov« pod spretnim Jeločnikovim vod- stvom. Prav dober je bil tudi pevski zbor, ki ga je vodil gospod Rus. Ložar je vzbujal s svojimi kupletji veliko za- bave in smehu. Živahna je bila tudi prosta zabava in se je vnela huda pa- pirna bitka z bombami barvanih pa- pirnih zrezkov. Prirediteljem čestitamo na lepem uspehu!

Ij Slavnost v Rožni dolini. Včeraj je bila vsa Rožna dolina pri Viču praz- nična. S hiš so visele številne zastave in okna so bila okrašena s cvetjem. Bi- lo je popoldne v Rožni dolini mnogo ljudi tudi od drugod, ki so prišli k bla- goslovljenju nove lepe kapelice presv. Srca Jezusovega. Vsa slavnost se je pri- čela v župni cerkvi ob tretji uri popol- dne, od koder je šla procesija v Rožno dolino. Procesije se je udeležilo tudi mnogo društev, med njimi S. K. S. Z. Procesijo je vodil provincijal preč. p. Placid s številnim spremstvom. Po bla- goslovu kapelice je govoril g. dr. Jerše, čemur so sledile litanije presvete- ga Srca Jezusovega. Pri slavnosti je izbor- no prepeval pevski zbor viškega izobra- ževalnega društva. Topiči so grmeli, vmes pa so pritrkavali mali zvonovi v kapelici. Procesije se je udeležilo zelo veliko ljudstva. Za Rožnodolce je bil včeraj lep in vesel dan, saj je bil včeraj z njihovimi doneski postavljen v sredi Rožne doline spomenik njihovi pobož- nosti, kakor tudi nov okras prijazne Rožne doline.

Ij Mestni policijski svetnik g. Lav- ter se je podal na daljši dopust.

Ij Sodnijske počitnice so se pričele v soboto.

Ij Po policijski tiralnici iščejo stroj. inženirja Karola Bartla, ki je stano- val na Karlovski cesti št. 2.

Ij Pobegnil je iz Ljubljane po izvr- šeni tatvini leta 1849. v Ljubljani rojeni pisar Viktor Merlak.

Ij Umrl so v Ljubljani. Marija Bab- šek, delavka, 65 let. — Anton Novak, kočarjev sin, 3 in pol leta. — Marija Pe- tek, kočarjeva žena, 49 let. — Anton Brili, premogar, 27 let.

Ij Občni zbor deželnega društva po- godbenih uradnikov, pisarniških oficij- antov in pomočnikov za Kranjsko se je pri mnogobrojni udeležbi vršil včeraj ob 3. uri popoldne v hotelu Ilirija. Pri- šli so k zborovanju zunanji člani iz Li- tije, Vrhnike, Ribnice, Postojne, Kranj- ske gore, Kranja, Kamnika, Škofje Lo- ke, Cerknice in Kočevja. Predsednik je s primernim nagovorom pozdravil nav- zoče člane in označil velik pomen zbo- rovanja ter opominjal, naj se člani ne razburja ter se naj vse vrši v okviru dostojnosti. Nato prečita tajnik Urlep obširno poročilo o društvenem delova- nju, blagajnik Robida pa o stanju druš-

7 1 7
I K O
7 0 7

== Najboljša ura sedajnosti: zlata, srebrna, tula, nikelnasta in jeklena ==
se dobi samo pri **H. SUTTNER, LJUBLJANA, Mestni trg**
Lastna tovarna ur v Svici. 2018 **Tovarniška varstvena znamka „IKO“.**

7 1 7
I K O
7 0 7

tvenega premoženja. Tovarša Frank in Jeršan obširno poročata, da za sodne oficijante in pomočnike je edino sredstvo, če se sploh hoče kaj doseči tesno združenje vseh justic, kar je avstrijskih dežela v eno celoto po vzgledu poštinih in železniških oficijantov, ki imajo le tem potom zahvaliti za vse uspehe, kajti vsakemu resortnemu ministru so bolj znane razmere svojih uslužbencev. Oba govornika odločno povdarjata, da se tu ne gre za radružitve, temveč za izločitev sodnih tovarišev. Po govoru tovariša Rado Šturma, kateri tovarišem prigovarja, naj ne delajo na razdružitve, temveč naj ostanejo edini, ker v edinosti je moč, so sodni tovariši trdno ostali pri svojem sklepu in tako so se kompromisnim potom izločili od svojih tovarišev, ki službujejo pri drugih uradih, društveno premoženje se je pa na polovico razdelilo. Tovarši, uslužbeni pri političnih in davčnih uradih so si takoj izvolili za svojega načelnika Rado Šturma, za odbornike pa Antona Logarja, Rudolfa Malija, Mira Kamenška, Frana Urlepa, Ivana Sabeca, Vilko Bischofa in Ludvika Tauseisa, za namestnike pa Josipa Potrato, Ivana Zoreta in Makso Lehmana, za pregledovalca računov Josipa Blaža in Dominika Zaplotnika. Tako se je ta občni zbor, ki je obetal mnogo razburjenja in prepira, dovršil mirnim potom. Sodni tovariši so danes vladi predložili svoja nova pravila v odobrenje, na kar se bo na novo sklicanem občnem zboru sodnih tovarišev sestavil odbor in izvolil predsednik.

Ij Najden in agnosiran utopljenec. Dne 16. t. m. so pri Fužinah potegnili iz Ljubljane okoli 40 let starega utopljenca. Dognalo se je, da je utopljenec delavec Franc Benda rodom iz Mengša, ki je bil skozi 12 let zaposlen pri ge. Škerjančevi v Bohoričevi ulici št. 25. Kako je prišel v vodo, je še neznano.

Ij Vlom v nabiralnik pri sv. Krištofu. Včeraj popoldne so zapazili otroci v kapeli pri sv. Krištofu, da je nabiralnik odprt in denar iz njega pobran. Tat je pustil v nabiralniku še 81 vinarjev in je bil najbrže prepoden. Cerkovnik še od novega leta ni pobral iz nabiralnika. Vlom je izvršen na enak način, kakor je bil oni v cerkvi sv. Antona na Viču.

Ij Finančni uradi v Ljubljani povzročajo posameznim strankam toliko

pritožb in stroškov, da vlada med davkoplačevalci že občutna ogorčenost. Posebno drastičen in skoro neverjeten pa je nastopni slučaj: Posestnik A je zapustil pri svoji smrti precej zadolženo posestvo, vdovo in petero nepreskrbljenih otrok, ter premožnega brata B, ki živi v obilici. Pri življenju izposodil si je bil A od brata B 4000 K, vsled česar je A pred svojo smrtjo določil v oporoki, da morajo njegovi dediči plačati njegovemu bratu in upniku B dolg 4000 kron. Menda ni človeka, ki bi uvidel v tem kaj neverjetnega in nepravilnega. Gotovo ba ne bo nihče domneval, da je A pri tem dejanskem stanu zapustil svojemu bratu B vsoto 4000 K kot dedščino. A je bil namreč poštenjak in ni hotel, da bi se njegovi dediči morda radi tirjatve brata B po 4000 K spuščali v kako pravdo, ter je vsled tega ta svoj dolg v svoji oporoki priznal. Vsakdo bi smatral to določilo umrlega A v njegovi oporoki kot popolno naravno priznanje njegovega dolga. Le nekateri gospodje pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani so drugačnega mnenja in pravijo, da ni verjetno, da je zapustil A svojemu bratu B teh 4000 K v pokritje njegovega dolga, marveč domneva, da je A zapustil svojemu bratu B teh 4000 K kot čisto dedščino, in zahtevajo, da mora B plačati od te dozdnevne dedščine 214 K dedne pristojbine. Da je pa ta domneva popolnoma neosnovana in neopravičena, mora vsakdo razvideti iz tega, da je bil A v dosti slabših gmotnih razmerah, nego B, ki je imovit in premožen mož, in da je A zapustil vdovo s petimi nepreskrbljenimi otroci, katere je vse ljubil. Pri teh premoženjskih in rodbinskih razmerah A vendar ne bo zapustil imovitemu B na škodo lastne rodbine 4000 K, če mu jih ne bi bil dolžan. Nekateri finančni gospodje v Ljubljani pa so ravno nasprotnega mnenja, da je smatrati to določilo rajnega A kot čisto volilo, in da mora vsled tega B plačati od tega namišljenega volila dedno pristojbino. Naravno je, da se mora B vsled tega pritožiti in da mu nastanejo vsled tega obili nepotrebni stroški. Menimo, da bi bil že skrajni čas, da bi se v bodoče opustila enaka domnevanja in slična predpisovanja dednih pristojbin in bi se obvarovalo s tem davkoplačevalce nepotrebnih potov in stroškov.

Ij Za kapelnika slovenske opere in operete pride prof. Reiner iz Budimpešte.

Ij Ponesrečil se je v soboto popoldne v Kolodvorski ulici gosp. stud. iur. Anton Ogrizek. Padel je s kolesa in se precej nevarno poškodoval na nogi. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

Ij Nevarna aretacija. Ko sta v soboto ponoči napovedovala dva stražnika v Anžičevi gostilni v Hradeckega vasi policijsko uro, se nekateri delavci, ki so zaposleni pri Gruberjevem prekopu, niso hoteli odstraniti. Ko so slednjič le morali zapustiti gostilno, so postali na cesti proti stražnikoma nasilni. Stražnika sta nato napovedala Matiju Zalcu, roj. 1881. v Sinau pri Otočacu in Ivanu Stojadinoviču, roj. 1880. v Otočacu, aretacijo. Oba sta se pa zelo upirala in bila le s skrajno silo premagana. Med tem pa je prišla za stražnikoma iz Štefanje vasi cela tropa pijanih delavcev. Ko sta jih aretovanca zaslišala, sta jih začela klicati na pomoč in jim veleli, da naj ju oprostite. Naenkrat je začelo leteti kamenje proti službenima organoma. Stražnika sta potegnili sablje in ko ne bi imela samokresov, bi se jima slaba godila. Druhal se je vendar zblala in sta potem stražnika nemoteno izvršila svojo dolžnost. Drugi dan je policija izsledila tudi druge nasilneže in aretovala Zalcovega brata Jožefa, Jakoba Masterla iz Stare Loke in Jožefa Tratnika iz Idrije, ki so se tudi udeležili javnega nasilstva. Vsi pridejo pred deželno sodišče. Ker postajajo nekateri ljudje, ki so zaposleni pri Gruberjevem prekopu, vedno drzejši, bode treba porabiti skrajna sredstva, da se napravi raznim nasiljem konec.

Ij Poseben vlak na narodnogospodarski shodi, ki bo 14. in 15. avgusta v Ljubljani, bo vozil iz Brna.

Ij V rešilnem vozu je umrla. Včeraj so pripeljali v deželno bolnico Ivano Fischer iz Spodnje Šiške. Ko so jo hoteli prenesti v bolniške prostore, da je umrla med potjo na svoji bolezni. Peljali so jo nazaj domov.

Ij Velik požar je v soboto na gospodarskem posloju pri Lavriču na Laverci napravil okoli 10.000 K škode.

Ij Priporočljiv prevozniki hlapec. Predvčerajšnjim je prišel prevozniki hlapec Ivan Mautinger domov s konjem

brez kočije. Ko ga je gospodar vprašal kje je kočija, je dejal, da jo je dal popraviti h kovaču, ker se mu je neka pokvarila, nakar je odšel in se ni več povrnil. Policija je pozneje dobila obvestilo, da se nahaja neka kočija na Poti na Rožnik v jarku. Dognalo se je, da je to ona kočija, katero je dal Mautinger h »kovaču«. Lastnik ima na kočiji do 100 kron škode in je še nepojasnjeno na kak način da je prišla v jarek.

TRZNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 16. julija.

Pšenica za oktober 1910	9.44
Rž za oktober 1910	7.08
Oves za oktober 1910	7.13
Koruza za avgust 1910	5.67
Koruza za maj 1910	5.66

Efektiv:

Lep lokal

za pisarno ali prodajalno, se odda s 1. avgustom v Kolodvorski ulici. Več pove **kamnosek Alojz Vodnik** Kolodvorska ulica 32. 2017 3-1

Gostilna

se odda s 1. avgustom v najem oziroma na račun. Vpraša se pri **L. Tomažiču v Sp. Šiški.** 2052 2-1

IZURJEN MLEKAR

išče službe z dobrimi izpričevanji kot voditelj mlekarne. Ponudbe naj se pošiljajo na upravnitvo »Slovenca« pod naslovom »mlekar«. 2055 2-1

V najem se odda hiša z staro gostilno

s hlevom in velikim gospodarskim poslojem jako pripravno za mesarja in vsakega obrtnika, kateremu se nudi lepa prilika. V prijaznem kraju, obširna okolica več ur daleč. Naslov se izve pri upravi tega lista. 1957

Banka in hranilnica za Primorje (deln. društvo) na Sušaku

Poziv na subskripcijo!

Stirinajsta redna glavna skupščina banke in hranilnice za Primorje (delniško društvo) na Sušaku, ki se je vršila, dne 3. aprila 1910 je sklenila **povišanje delniške glavnice od 1.000.000 na**

2.000.000 kron

z izdajanjem 10.000 kosov **novih** delnic v nominalni vrednosti po 100 za vsak komad in pooblastila ravnateljstvo, da določi čas, način in pogoji izdajanja rečenih novih delnic, kakor tudi njih emisijsko ceno.

Ravnateljstvo banke in hranilnice za Primorje (delniško društvo) na Sušaku je **sklenilo izdati sedaj vseh 10.000 kosov delnic tretje emisije.**

Delnice te tretje emisije bodo participirale na čistem dobičku banke in hranilnice za Primorje (delniško društvo) na Sušaku počenši od 1. januarja 1911 naprej, dočim dobe delničarji za tekoče leto 1910 4½% obresti pro rata et tempore.

Lastnikom delnic prve in druge emisije pripada pravica opcije za ceno K 212.50 (dvesto-dvanajst kron 50 vinarjev), tako da more na vsako staro delnico prevzeti eno delnico tretje emisije.

Pri izvrševanju opcije morajo lastniki stare delnice (brez kupona in talona) predložiti z lastnoročno podpisanimi prijavnici v katerih naj se navedo številke njihovih delnic v aritmetičnem redu.

Stare delnice se zaznamujejo ob izvršeni opciji ter se nato takoj vrnejo delničarjem.

Delnice tretje emisije ki bi preostale vsled eventuelno neizvršenega prava opcije, se tem potom predlože v javno subskripcijo za ceno **227.50 (dvestosedem in dvajset kron 50 vin.)** za vsako delnico.

Razlika med nominalno vrednostjo in emisijsko ceno vseh 10.000 kosov delnic pripade **po odbitku troškov in pristojbin rezervnemu zakladu.**

Za slučaj, da javna subskripcija prekorači število nove emisije si pridržuje ravnateljstvo zavoda pravico repartitije.

Priglasijo za izvrševanje opcije, kakor tudi subskripcije na delnice tretje emisije sprejemajo **od 4. do 20. julija 1910 blagajne podpisane banke na Sušaku, Reki in v Bakru;**

Jadranska banka v Trstu;

Živnostenska banka na Dunaju.

Pri izvrševanju opcije odnosno pri subskripciji se mora vplačati za vsako delnico **112.50 K (stodvanajst kron 50 vin.)** oziroma **127.50 (stosedemindvajset kron 50 vin.)** ostanek 100 kron za vsako delnico pa najkasneje **do 31. avgusta 1910** v smislu § 12 društvenih pravil.

V ostalem ima vsak podpisatelj pravico plačati naenkrat vso emisijsko ceno in se mu od dneva vplačila vračunajo 4½% obresti.

Po popolnem vplačilu emisijske cene se proti povračilu začasnega potrdila izroče delnice glaseče se na ime lastnika.

Obrazci za izvrševanje opcije kakor tudi za vpis delnic se dobivajo pri podpisnem zavodu na **Sušaku** pri njegovih podružnicah na **Reki** in v **Bakru** kakor tudi pri **Jadranski banki v Trstu** in **Živnostenski banki na Dunaju.**

Sušak-Reka, dne 25. junija 1910.

Ravnateljstvo banke in hranilnice za Primorje (delniško društvo).

Sprejme se 2047

= učenka =

v modno in galanterijsko trgovino
z dobrimi spricivali, iz poštene krščanske
hiše, ki ima veselje do trgovine. Hrana in
stanovanje prosto. Jos. Heybal, Kamnik.

1672 30-1
odstrižene in zme-
šane kupujem po
najvišji ceni

Ženske **LASE**

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode
Sv. Petra c. 32 Levčeva hiša.

Izdelujem vsa lasna dela.

Tovarna Scagnetti (preje Degenghi),
2035 Ljubljana sprejme več 3-1

mizarskih učencev tesarjev, zidarjev in dninarjev.

50% prihranite
stroškov v gospodinjstvu na mleku, slad-
korju in kavi; **SLADIN** kri, moč, zdravje do-
sežete in ohranite, ako pijete

SLADIN

Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak
3601 knjižico brezplačno
v lekarni Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani
ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

Zlata svetišča: Berlin, Pariz, Rim itd.

Seydlin izdelovatelj
Ljubljana, Spital-Straße 1

Ešvegersko
sivo in rdečo
Marzeljsko
Angeljnovno

Milo

Priporočila tovarna
Pavel Seemann
Ljubljana
1661

Čebelno-
voščene
in
stearinske

Sveče

Usojam si vpljudno opozarjati, da sem prevzel glavno zastopstvo
1618

Prve Češke življenske zavarovalnice

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno vsakovrstna posojila in kre-
dite: kakor trgovske, stavbene, hipotekarne, uradniške in menične.
Leo Franke, Ljubljana, pisarna Kongresni trg 6, I. nadstr.

Izurjena

modistinja

(pomočnica) želi mesta. Naslov: A. G. na
upravnishvo tega lista. 2030 2-1

Ustna voda „Euodin“

Specialiteta za kadilce.

Glavna zaloga:
Lekarna Ub. pl. Trnkoczy v Ljubljani
3427 Cena K 2.— 52-1

Knjižgoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporočila v izdelavo vsakovrstnih knjižgoveških del.
Specijaliteta: črtanje poslovnih knjig
za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.
Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu
izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Železnato vino

lekarja Piccolija v Ljub-
ljani, c. in kr. dvorni za-
ložnik, papežev dvorni
založnik, vsebuje za slabo-
krvne in nervozne osebe,
za blede, slabotne otroke,
lahko prebavljiv železnat
izdelek. Polovična stekle-
nica K 2.—. Poštni zavoj
(3 steklenice) franko za-
voj in poština, stane
K 6'60. Naročila po po-
vzetju. 3281

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Zupnim uradom ob priliki ka- nonične vizitacije:

Missale Romanum
najnovejša izdaja s proprijem za katerokoli
škofijo v sledečih oblikah.

a) oblika male četvorke za podružnice in ka-
pele velikost 30x22 cm trpežna vezava z
rdečo obrezo K 26.—, najfinije izredno tr-
pežno marokinusnje z zlato obrezo K 32.—,
b) oblika četvorke za manjše župne cerkve in
podružnice velikost 31 1/2 x 22 1/2 cm fino rdeče
usnje na platnicah bogati zlati utisi z zlato
obrezo K 42.—,
c) oblika velike četvorke velikost 34x24 cm
trpežno vezan z rdečo obrezo K 40.—, naj-
finije izredno trpežno marokinusnje z zlato
obrezo K 47.—.

Prednosti tega misala
zelo velik razločen tisk, fin papir, priročna
oblika, tanka in lahka knjiga.

d) oblika male pole velikost 36x25 cm fino
rdeče usnje na platnicah bogati zlati utisi
z zlato obrezo K 52'80. Dobro se tudi finejše
vezave.

Kanontable pod celuloidom.

Praktična novost.

Cene nekaterih garnitur:

glavna tabla 24x17 cm	K 4'80
27x18 cm	5'90
30x22 cm	6'10
28x19 cm	5'40

Večje kanontable v raznih slogih in izvrši-
tvah se dobe od 8 kron do 25 kron.

Cene se razumejo za popolno garnituro, t. j.
za glavno in obe postranski tabli.

Prednosti kanontabel pod celuloidom: so zelo
trpežne, jim ne škoduje ne sonce in ne vlaga
so lahke in praktične, imajo lahko čitljiv,
razločen tisk, zavzamejo malo prostora in
se lahko umivajo ali drugače snažijo, se ra-
biijo brez okvirja in šip in so nalepljene na
prav trdo lepenco, da se ne morejo zviti.

Preces ante et post Missam po oportunitate sacer-
dotis dicezdae. Accedunt hymni, litaniae,
aliaeque preces etc. V obliki četvorke za za-
kristijo z velikim tiskom. Vezano K 3'84.

**Ritus benedictionis et impositionis primarii la-
pidis pro ecclesia aedificanda, consecrationis
ecclesiae et altarium et benedictionis signi
vel campanae,** vezano K 3'12.

Rituale Romanum. (Velikost 13 1/2 x 9 cm) ša-
grin zlata obreza K 6'—.
Rituale Romanum. (Velikost 23 x 14 1/2 cm), ša-
grin zlata obreza K 12'96.
Dannerbauer, Praktisches Geschäftsbuch für
den Kurat — Klerus Österreichs. Vezano 30 K.

Ob času prvega sv. Obhajila in sv. Rešnje Telo.

Nove spominke prvega svetega obhajila pod
celuloidom, je založila „Katoliška Bukvarna
v Ljubljani“. Krasna podoba predstavlja Je-
zusa s sv. hostijo in primernimi podpisi. Po-
doba je na trdem kartonu in pod celuloidom
tako prirejena da se lahko postavi ali pa obesi
na steno, ne da bi se dejala v okvir ali pod
šipo in ima torej iste prednosti kakor kanon-
table iz celuloida. Kdor hoče darovati prvo-
obhajancu spominek trajne vrednosti, da ga
bo imel lahko celo življenje pred očmi naj
mu kupi za mal denar 80 vinarjev to sliko.
Poština in ovojina za vsak posamezen iz-
vod znaša posebej 30 vin. Pri naročilu na več
izvodov se pojavijo razmeroma manjši stroški
za poštnino.

Hammerle, Ecce Panis Angelorum! oder das
allerhl. Altarsakrament und der Priester Vor-
träge für Priesterexerzitien K 3'86.
Lintel — Finster, das eucharistische Triduum.
Ein Hilfsbuch für die Predigt über die tägliche
Kommunion K 1'50.
**Diesel, das größte Denkmal der göttlichen
Liebe.** Predigten und Betrachtungen über
das hochheilige Sakrament des Altars 2 zvezka
K 10'08.
Blättler, Manna in der Wüste oder das Ge-
heimnis der heiligsten Eucharistie in Vor-
trägen dargestellt 2 zvezka K 4'32.
**Chaignon, der Seelenriede eine Frucht der An-
dacht zum allerhl. Altarsakramente und der
Hingabe an die göttliche Vorsehung,** vez. K 4'80.
**Stieglitz, Ausgeführte Katechesen II. Beicht- und
Kommunion-Unterricht,** vezano K 3'60.
Bernbeck, Katechetische Skizzen zunächst für
die ungeteilte und zweiteilige Landschule
vezano K 4'32.
**Schwillinsky — Gili, Anleitung zum Erstbeicht,
Erstkommunion und Firmungsunterricht** K 1'50.
**Nagelschmitt, Die Feier der ersten hl. Kommu-
nion der Kinder** Predigten, Anreden und Skiz-
zen K 3'84.
**Müllendorff, Pius X. als Förderer der Verehrung
des allerheiligsten Sacramentes** 30 v.
**Protzner, Die öftere und tägliche Kommunion
der Kinder** namentlich in geistlichen Erzieh-
ungsanstalten und an Klösterschulen. 72 v.

Soengen. Das Liebesmahl des Herrn. Kommu-
nion-Andachten, vezano K 1'98.
Beetz, Neues Leben. Ein bilderreiches Übungs
und Gebetbüchlein für Erstkommunikanten
zugleich zur wiederholten Erneuerung des
geistlichen Lebens, vezan K 2'64.
Wacker, Geschichten für Neukommunikanten
für die Zeit vor und nach der ersten hl.
Kommunion, vezano K 2'16.
Schwarzmann, Bereitete den Weg des Herrn,
Erzählungen für Erstkommunikanten, vezano
K 2'40.
**Jeglič Anton Bonaventura, Pastirski list o sv.
Rešnjem telesu** 20 vin.
Pohl, Zum schönsten Tag des Lebens. Erzählun-
gen für Erstkommunikanten, vezano K 1'80.
Albers, Siehe dein König kommt zu dir! Er-
zählungen für die Erstkommunikanten, ve-
zano K 2'88.
Arndt, der heilige Stanislaus Kostka K 1'80.
Meschler, Leben des hl. Aloysius von Gonzaga,
Patrons der christlichen Jugend, vez. K 4'32.
Meschler, Der göttliche Heiland. Ein Lebens-
bild der Studierenden Jugend gewidmet, ve-
zano K 7'80.
**Schmitt, Anleitung zur Ertelung des Erstkommu-
nikanten-Unterrichtes,** vezan K 4'56.
Leitgeb, Das große Liebesmahl heiliger Seelen.
31 Erwägungen und Gebete vor und nach der
hl. Kommunion für Welt- und Ordensleute,
vezano K 3'50.
**Walter, Das Allerheiligste Sakrament, das wahre
Brot der Seele,** vezano K 3'—.
Wiseman — Faber, die heilige Eucharistie. Das
heil. Altarsakrament, oder die Werke und
Wege Gottes, vezano K 2'40.
**Louvignl, das verborgene Leben mit Christo in
Gott,** vezano K 1'50.
Stieglitz, Rauminotive für die Kinderbeicht. K 1'20,
vezano K 1'80.
**Zapletal, Kurze Anreden zur Vorbereitung auf
die erste hl. Kommunion** 80 v.

Za mesec junij.

Hortmanns, Herz Jesu-Predigten, K 2'40.
Hurter, Entwürfe zu Herz-Jesu-Predigten. K 1'10.
**Hattler, Winke, Themen und Skizzen zu Herz-
Jesu-Predigten.** K 1'80.
Beck, Das hl. Herz Jesu und die Männer. 78 v.
**Hattler, Die 9 Liebesdienste zu Ehren des göttl.
Herzens Jesu** in Betrachtungen dargelegt,
vezano K 3'60.
Hattler, Der Weg zum Herzen Jesu, vez. K 2'50.
Hattler, Der Geist des Herzens Jesu, geoffenbart
in den hl. Evangelien, vezano K 2'40.

**Leitgeb, Das dem heil. Herzen Jesu geweihte
Jahr.** Betrachtungen zu Ehren des hl. Herzen
Jesu für Ordenspersonen und fromme Welt
leute, vezano K 3'30.
**Seehöck, Kleines Herz Jesu Brevier, Tagzeiten
für jeden Tag der Woche,** vezano K 1'—.
Hattler, Stilleben im Herzen Jesu. K 2'16.

Druge važne novosti.

**Ender Anton, Skizzen für Predigten und Vor-
träge.** Broširano K 7'—.
Ta bogata zbirka znanega pisatelja je izboren
pripomoček za cerkvene govornike ob raznih
prilikah.
Vstaja škenderbegova. Zgodovinska povest, bro-
širana 60 vin., vezano 80 vin.
Poveljnik turške konjenice se zaveda svojega
pokoljenja, se postavi na čelo krščanske armade
in premaga krščansko deklico. Povest je silnc
zanimiva.
Deutl Hermann, Exempelbuch für Predigt. Schule
und Haus. Eine Sammlung ausgewählter Bei-
spiele vorwiegend der neueren Zeit, über sämt-
liche Lehren des kath. Katechismus. K 4'80.
**Hickmanns geographisch-statistischer Taschen-
atlas von Österreich-Ungarn.** Vezano K 5'—.
Podaja nam popolno najnovejšo statistiko
naše države in precizno dovršene zemljevide
v priročni žepni obliki.
**Jeglič Dr. Anton Bonaventura, Mladeničem .1
zvezek.** Obramba vere K 1'—.
Ne le mladeniči temveč vsi Slovenci naj či-
tajo to zlato knjigo, da bodo pravilno poučeni
o resničnosti naše svete vere in jo vedeli bra-
niti in zagovarjati pred neutemeljenimi pred-
sodki in ugovori.
Beneš-Trébizsky, Kraljica Dagmar. Zgodovinski
roman. Broširan K 3'20, vezano K 4'30.
Ta povest je za probujno narodne zavesti iz-
redne važnosti, popisuje nam pokristjanjene
polabskih Slovanov, onega naroda, ki se je naj-
delj in najbolj vstrajno bojeval zoper nemško
nasilje, katero je z mečem v roki vsiljevalo križ
in najblazje verske svetinje izrabljalo v svojo
korist.
Verne Jules, Pet tednov v zrakovlopu. Trije
Angleži raziskujejo Afriko. Po zapiskih dr. Fer-
gusona. Vezano v platno K 3'80.
Jules Vernove spise predstaviti v slovenščino
je srečna misel; naše ljudstvo bo sledilo geni-
jalnemu pisatelju širom sveta z napeto pozor-
nostjo in se bo pri tem izredno izobrazilo, ker
ravno spisi tega pisatelja so svetovno znani
kot najboljši med priporočljivimi spisi, ki dru-
žijo zabavo s poučnim in vzgojnim namenom.